

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทอง: กรณีศึกษา
กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาในการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่ม
เกษตรกรทำสวนทุ้งควัด อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

1.1.2 เพื่อศึกษาภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำ
สวนทุ้งควัด อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

1.1.3 เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอม
ทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

1.1.4 เพื่อศึกษาแนวโน้มของการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำ
สวนทุ้งควัด อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ในอนาคต

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งเป็นการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสาร
วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกต

1.2.1 ประชากรที่ศึกษา ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายดังนี้

1) ผู้รู้ ต้องเป็นผู้อาวุโสในอำเภอละแม เป็นผู้ที่อยู่มานานเป็นที่ยอมรับ
นับถือของชาวบ้าน สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับกล้วยหอมทอง การประกอบอาชีพการทำสวนกล้วยหอม
ทองได้เป็นอย่างดี ตลอดจนให้รายละเอียดเกี่ยวกับชุมชนในด้านต่างๆ ได้

2) ผู้นำ ต้องเป็นผู้นำในชุมชน เป็นที่ยอมรับของชาวบ้าน มีความรู้และ
ความสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับกล้วยหอมทองได้

3) เกษตรกรสวนกล้วยหอมทองทุ้งควัด ต้องเป็นเกษตรกรผู้ประกอบ
อาชีพทำสวนกล้วยหอมทองอยู่ในพื้นที่เป้าหมายกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด

4) สหกรณ์จังหวัดชุมพร เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำงานอยู่ในสหกรณ์

จังหวัดชุมพร ที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการทำสวนกล้วยหอมทอง และเป็นผู้ดูแลและกำกับควบคุมตรวจสอบกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด ตลอดจนเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้คือ

- 1) แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
- 2) แบบสังเกต
- 3) แบบสำรวจชุมชน

1.2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นำแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก แบบสังเกต และแบบสำรวจชุมชน ที่พัฒนาขึ้นมาจากความจริงเชิงเนื้อหา ก่อนส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีประสบการณ์ ประเมินตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องตามวัตถุประสงค์

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยนำข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลที่ใช้จากการวิเคราะห์เอกสาร ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสำรวจชุมชนจะใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยการจำแนกประเภทข้อมูล

1.3 ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้

1.3.1 สถานภาพของกลุ่มเป้าหมาย

- 1) ผู้รู้ในอำเภอละแม จำนวน 5 ราย

สถานภาพกลุ่มเป้าหมายเป็นเพศชาย 4 คน เป็นเพศหญิง 1 คน อายุเฉลี่ย 56 ปี การศึกษาส่วนใหญ่ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง ส่วนน้อยระดับประถมศึกษา อาชีพหลักส่วนใหญ่ทำสวนกล้วยหอมทอง ส่วนน้อยรับจ้าง อาชีพรองส่วนใหญ่รับจ้าง ส่วนน้อยทำสวนผสม พื้นที่สวนกล้วยหอมทองทั้งหมดเฉลี่ย 8 ไร่ ระยะเวลาในการประกอบอาชีพทำสวนกล้วยหอมทองเฉลี่ย 10 ปีขึ้นไป ฐานะทางเศรษฐกิจ ปานกลาง รายได้เฉลี่ยเดือนละ 27,500 บาท

- 2) ผู้นำในชุมชนตำบลทุ้งควัด จำนวน 5 ราย

สถานภาพกลุ่มเป้าหมาย เป็นเพศชาย 4 คน เป็นเพศหญิง 1 คน อายุเฉลี่ย 53 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีพหลัก ส่วนใหญ่ทำสวนกล้วยหอมทองส่วนน้อยทำสวนผสม อาชีพรองส่วนใหญ่ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนน้อยนักการเมืองท้องถิ่น พื้นที่สวนกล้วยหอมทองทั้งหมดเฉลี่ย 9 ไร่ ระยะเวลาในการประกอบอาชีพทำสวนกล้วยหอมทองเฉลี่ย 8 ปีขึ้นไป ฐานะทางเศรษฐกิจ ปานกลางรายได้เฉลี่ยเดือนละ 30,000 บาท

- 3) เกษตรกรทำสวนกล้วยหอมทองทุ้งควัด จำนวน 15 ราย

สถานภาพกลุ่มเป้าหมายเป็นเพศชาย 13 คน เป็นเพศหญิง 2 คน

อายุเฉลี่ย 48 ปี การศึกษาส่วนใหญ่ระดับประถมศึกษา ส่วนน้อยระดับมัธยมศึกษา อาชีพหลักทำสวนกล้วยหอมทอง อาชีพรอง ส่วนใหญ่รับจ้าง ส่วนน้อยค้าขาย พื้นที่สวนกล้วยหอมทองทั้งหมดเฉลี่ย 14 ไร่ระยะเวลาในการประกอบอาชีพทำสวนกล้วยหอมทองเฉลี่ย 7 ปีขึ้นไป ฐานะทางเศรษฐกิจ ปานกลางรายได้เฉลี่ยเดือนละ 22,500 บาท

4) เจ้าหน้าที่สหกรณ์จังหวัดชุมพร จำนวน 5 คน

สถานภาพกลุ่มเป้าหมายเป็นเพศชาย 4 คน เป็นเพศหญิง 1 คน

อายุเฉลี่ย 49 ปี การศึกษา ระดับปริญญาตรี อาชีพหลัก รับราชการ อาชีพรอง ทำสวนผสม พื้นที่สวนกล้วยหอมทองทั้งหมดเฉลี่ย 2 ไร่ ระยะเวลาในการประกอบอาชีพทำสวนกล้วยหอมทองเฉลี่ย 7 ปีขึ้นไป ฐานะทางเศรษฐกิจ ปานกลาง รายได้เฉลี่ยเดือนละ 45,000 บาท

1.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยประเด็นสำคัญได้แก่

- 1) ประวัติความเป็นมาในการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาต์
- 2) ภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาต์
- 3) แนวทางส่งเสริมและพัฒนาในการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาต์
- 4) แนวโน้มของการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาต์

โดยมีสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ที่สำคัญดังนี้

- 1) ประวัติความเป็นมาของกล้วยหอมทองและการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาต์

1.1 ชื่อและลักษณะทางพฤกษศาสตร์

กล้วยหอมทอง มีชื่อพื้นบ้านว่า กล้วยหอมทอง กล้วยหอม มีชื่อภาษาอังกฤษว่า Gros Michel มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Musa (AAA group) จัดอยู่ในวงศ์ MUSACEAE ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ กล้วยหอมทองจัดเป็นไม้ล้มลุกที่มีลำต้นเทียม มีความสูงต้นประมาณ 2.5-3.5 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางมากกว่า 20 เซนติเมตร กาบลำต้นด้านนอกมีประดำ กาบลำต้นด้านในมีสีเขียวอ่อน และมีเส้นลายสีชมพู ใบ ก้านใบมีร่องค่อนข้างกว้าง และมีปีก เส้นกลางใบมีสีเขียว ดอกของกล้วยหอมทอง ที่ก้านเครือจะมีลักษณะคล้ายขน มีปลีรูปไข่ ค่อนข้างยาว ปลาย

แหลม ด้านบนมีสีแดงอมม่วง ด้านในมีสีแดงซีด ผลกล้วยหอมทอง ในเครือหนึ่งๆจะมี 4 - 6 หวี หวีหนึ่งมี 12 - 16 ผล ผลมีความกว้าง 3 - 4 เซนติเมตร ยาว 21 - 25 เซนติเมตร ปลายผลมีจุก เห็นได้ชัดเปลือกผลบาง ผลเมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองทอง แต่ที่ปลายจุกจะมีสีเขียว แล้วเปลี่ยนสีในภายหลัง เนื้อผลมีสีเหลืองเข้ม มีกลิ่นหอม และมีรสหวาน

1.2 แหล่งกำเนิดกล้วยหอมทอง และความเป็นมาของกล้วยหอม

ทองในประเทศไทย

กล้วยหอมทองเป็นพันธุ์พืชที่รู้จักกันมานานกว่า 4,000 ปี มีถิ่นกำเนิดในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม บรูไน สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ตมอร์ตะวันออก และประเทศไทย ซึ่งตั้งอยู่ในแถบนี้จึงมีการปลูกกล้วยกันมาช้านาน กล้วยหอมทองจึงเป็นอีกหนึ่งพันธุ์ที่นิยมปลูกเกือบทั่วทุกภาคของไทย การแพร่พันธุ์ของกล้วยมีการเดินทางออกไปในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแพร่พันธุ์ไปสู่ทวีปแอฟริกา และทวีปอเมริกา ประเทศแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน แถบหมู่เกาะแปซิฟิก เป็นลำดับ

1.3 ประวัติความเป็นมาการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่ม

เกษตรกรทำสวนทุ่งควัววัด

กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควัววัด ก่อตั้งเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2536 เดิมชื่อ "กลุ่มกล้วยหอมทอง" มีสมาชิกแรกตั้ง 36 ราย ได้รวมทุนกันปลูกกล้วยหอมทองส่งขายประเทศญี่ปุ่น กล้วยหอมทองละแ่ม ได้ทำการส่งออกอย่างเป็นทางการ เป็นครั้งแรก เมื่อเดือนเมษายน ปี 2537 จนกระทั่งเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2538 จึงเปลี่ยนชื่อเป็น กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควัววัด มีกรรมการบริหารกลุ่ม 5 คน มีวาระ 4 ปี เมื่อครบกำหนดก็จะมีการเลือกขึ้นมาใหม่ ปัจจุบันกรรมการกลุ่มประกอบด้วย นายสมนึก รติเดชานนท์ นายโกศล โกมินทร์ นายมานพ ด้วงดี นายพิชิต สร้อยหอม และมีสมาชิกจำนวน 817 ราย(ธ.ค.54) อยู่ในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอละแ่ม อำเภอพะโต๊ะ อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร และอำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรรมย่อย 15 หน่วยเกษตรกรรม ได้แก่ ทุ่งควัววัด มิตรอารีย์ เนินสันติ น้ำตกจำปูน สระขาว คลองสงคลองกลาง ห้วยทรายขาว ห้วยมาด ท่าชนะ ขวัญพัฒน์ ประสงค์ ปังหวาน พระรักษ หลังสวน สมาชิกส่วนใหญ่ทำสวนกล้วยหอมทองเป็นหลัก มีทั้งปลูกกล้วยหอมทองในเชิงเดี่ยวและปลูกแซมเป็นสวนผสมผสานกับพืชยืนต้น เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล และเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2545 กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควัววัด ได้บรรจุชื่อนาม “มาตรฐานการผลิต และการบรรจุกล้วยหอมทองปลอดภัย” กับตัวแทน 3 องค์กร ได้แก่ สหกรณ์โยโดงว่า สหกรณ์ผู้บริโภคนิโคกุ และสหกรณ์ผู้บริโภคนิโคจิ จังหวัดโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ทำให้กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควัววัด

วัด สามารถส่งออกผลผลิตกล้วยหอมทองที่ได้อย่างต่อเนื่องและนำรายได้เข้ากลุ่มฯ เป็นจำนวนมาก

2) ภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวน

ทุ่งคาวัด

2.1 ภูมิปัญญาในการปลุกกล้วยหอมทองและขั้นตอนการปลูก

1) การปลุกกล้วยหอมทองที่ดีที่สุด คือ การปราบวัชพืชโดยการตัดหญ้าก่อน แล้วจึงเริ่มปลูก โดยคัดเลือกหน่อจากต้นแม่ที่ให้ผลผลิตสูง เพราะต้นกล้วยจะสมบูรณ์ไม่มีโรค

2) ภูมิปัญญาการปลุกกล้วยหอมทอง คือ ต้องพลิกกลับดินบนลงล่างแล้วตากแดดทิ้งไว้ 7-10 วัน เพื่อกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชที่ตกค้างในดิน

3) การวางแผนปลูกต้องวางแผนตามแนวเหนือ-ใต้

4) การกลบดินบริเวณโคนต้นให้แน่น หาวสตุคลุมดินบริเวณโคนต้น เช่น ฟางข้าว หญ้าแห้ง ทางกล้วย รดน้ำให้ชุ่ม

5) การกลบดินบริเวณโคนต้นกล้วยต้องกลบดินให้บริเวณโคนต้นมีความสูงกว่าบริเวณปาก

6) ขั้นตอนการปลุกกล้วยหอมทอง ได้แก่ สมาชิกเข้าร่วมโครงการศึกษาการปลุกกล้วยหอมทอง การวางแผนการปลูก การเตรียมแปลงปลูก คัดเลือกหน่อพันธุ์ที่ใช้ปลูก วิธีการปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต

2.2 ภูมิปัญญาในการดูแลรักษาสวนกล้วยหอมทอง

1) การให้น้ำ ต้องให้น้ำอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อป้องกันหน้าดินแห้ง

2) การใส่ปุ๋ย จะใส่หลังจากปลุกกล้วย 7 วัน ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก แบ่งใส่ตามรอบ เมื่ออายุกล้วยได้ 3 เดือน และ 6 เดือน เพื่อการเจริญเติบโตของต้น

3) การกำจัดวัชพืช ทำโดยการถาก หรือบางทีก็จะปลูกพืชคลุมดิน ได้แก่ ถั่วลิสง ปอเทือง ฯลฯ

4) การกำจัดแมลงศัตรูพืช จะใช้น้ำหมักชีวภาพ นำมาใช้ฉีดที่ต้นกล้วย

5) การตัดแต่งหน่อ หลังจากปลุกกล้วยแล้วประมาณ 3-4 เดือน และเมื่อกล้วยอายุได้ 7-8 เดือน ต้องมีการไว้หน่อทดแทน เหลือไว้เพียง 2 หน่อ ตัดแต่งใบแก่หรือใบที่เป็นโรคออก ให้เหลือประมาณ 7-9 ใบ

6) การค้ำยัน ค้ำกล้วยทุกต้นที่ออกปลี โดยค้ำบริเวณเครือและลำต้น

7) การตัดปลี เมื่อปลีกล้วยบาน ต้องตัดปลีทิ้ง

8) การหุ้มเครือ หลังจากตัดปลีไปแล้ว 25-30 วัน ต้องทำการหุ้มเครือด้วยถุงกระดาษ หรือถุงพลาสติกสีฟ้า

2.3 ภูมิปัญญาในการเก็บเกี่ยวกล้วยหอมทอง

1) การเก็บเกี่ยว จะพิจารณาจากขนาดของเหลี่ยมกล้วยเป็นส่วนใหญ่

2) ส่งเป็นสินค้าออกจะต้องตัดผลกล้วยเมื่อผลมีความแก่ประมาณ

75%-80%

3) การตัดเครือกล้วย ใช้มือข้างหนึ่งจับปลายเครือ อีกข้างฟันก้านเครือ โดยเอาทางด้านปลายเครือขึ้นไว้ข้างบน

4) การปาดหวี ทำการปาดโดยหันปลายมีดเข้าหาตัว และหมุนเครือกล้วยไปเรื่อยๆ จากนั้นเอาหวีกล้วยที่ปาดแล้วแช่น้ำในอ่างที่เตรียมไว้ทันที

2.4 ภูมิปัญญาในการในการห่อบรรจุภัณฑ์และการขนส่งเกี่ยวกับกล้วยหอมทอง

กล้วยหอมทอง

1) สมาชิกนำรถบรรทุกกล้วยมาส่งที่กลุ่ม เจ้าหน้าที่ทำการคัด

แยกตรวจดูน้ำหนักกล้วยหอมทอง

2) นำกล้วยที่ผ่านการคัดแยกแล้วไปชั่งน้ำหนัก

3) ทำการตกแต่งกล้วย ล้างด้วยน้ำสบู่ วางบนสายพานลำเลียง

นำแช่ลงในถังน้ำสะอาด ผ่านอุโมงค์เป่าลม ตรวจสอบแมลง เช็ดผลกล้วย ติดสติ๊กเกอร์ นำมาวางเรียงในกล่องกระดาษ นำมาชั่งน้ำหนัก เข้าห้องเย็น เตรียมขนส่งทางเรือ

2.5 ภูมิปัญญาในด้านการตลาดเกี่ยวกับกล้วยหอมทอง

1) ตลาดกล้วยหอมทองของกลุ่ม จะประกอบไปด้วย ตลาด

ต่างประเทศ ตลาดกรุงเทพ และตลาดท้องถิ่น

2) กล้วยหอมทองที่เป็นเกรด A จะทำการส่งออกต่างประเทศ

3) กล้วยหอมทองที่เป็นเกรด B จะทำการส่งตลาดกรุงเทพ

4) กล้วยหอมทองที่ตกเกรด จะมีตลาดท้องถิ่น ตลาดแปรรูป

เข้ามารับซื้อ

5) การส่งออก เริ่มจากการติดต่อขายกับลูกค้าต่างประเทศ รวบรวมผลผลิตกล้วยหอมทองตามสัญญาซื้อขาย คัดคุณภาพ บรรจุหีบห่อเพื่อการส่งออก เก็บรักษาหีบห่อ

2.6 ภูมิปัญญาในการทำอาชีพเสริมรายได้จากสวนกล้วยหอมทอง

- 1) นิยมปลูกพืชแซม พืชที่นิยมปลูกคือ ผักเห็ด ผักหวาน ถั่วลิสง และเห็ดฟางเป็นการเสริมรายได้อีกทางหนึ่ง
- 2) นิยมปลูกกล้วยหอมทองเป็นพืชแซมยางพารา ปาล์มน้ำมัน จนกว่ายางพาราและปาล์มน้ำมันมีอายุได้ 3 ปี ถึงจะเอาออก

3) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด ต้องพัฒนาคุณภาพผลผลิตในแปลงของตนเองอย่างต่อเนื่อง ในด้านการจัดการระบบน้ำ การจัดซื้อ จัดทำปุ๋ยหมัก การจัดอบรมสัมมนาด้านวิชาการส่งเสริมและพัฒนาโดยการจัดฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และจัดทำแปลงต้นแบบหรือแปลงทดลอง เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตในปริมาณที่มากขึ้นและมีคุณภาพดี

4) แนวโน้มของการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด

4.1 แนวโน้มการขยายพื้นที่การปลูกกล้วยหอมทอง

พื้นที่ปลูกกล้วยหอมทองมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เพราะเป็นพืชที่ใช้ต้นทุนการผลิตต่ำอีกทั้งปลูกแล้วดูแลรักษาง่ายให้ผลผลิตเร็ว และเจริญเติบโตได้ดีในทุกภาคของประเทศไทย ราคาดี มีรายได้ตลอดปี ตลาดมีความคล่องตัวสูง จึงทำให้เกษตรกรมีความสนใจปลูกกล้วยมากขึ้น สำหรับกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด มีสมาชิกกลุ่มเพิ่มขึ้นทุกปี เป็นเหตุให้พื้นที่ปลูกกล้วยหอมทองขยายมากไปด้วย

4.2 แนวโน้มในการขยายตัวของการรวมกลุ่มเกษตรกรและการขยายการลงทุน

เนื่องจากที่เกษตรกรให้ความสนใจการปลูกกล้วยหอมทอง เพราะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนตลอดปี ราคากล้วยหอมทองก็อยู่ที่กิโลกรัมละ 14 บาท การลงทุนทำแปลงกล้วยหอมทองมีต้นทุนต่ำ ตลาดกล้วยหอมทองก็ยังคงมีความต้องการผลผลิตสูง ทำให้ในอนาคต

การขยายตัวของเกษตรกรที่สนใจปลูกกล้วยเพิ่มสูงขึ้น ขยายการลงทุนในการเพิ่มพื้นที่ปลูกเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย

4.3 แนวโน้มการเพิ่มผลผลิต และปริมาณการส่งออก

ประเทศไทยสามารถเพิ่มผลผลิตจากการปลูกกล้วยได้สูงกว่าสมัยก่อนมาก จากที่เคยปลูกเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเปลี่ยนเป็นปลูกเพื่อจำหน่ายในประเทศและส่งออก และด้วยคุณลักษณะของกล้วยหอมทองพันธุ์แท้ ที่มีน้ำหนักมาก ลักษณะของกล้วยแต่ละลูกที่เรียงตัวกันอยู่ในหวีอย่างสวยงาม สีสวย รสชาติดี มีกลิ่นหอม นำรับประทาน อีกทั้งผลผลิตของไทยมีความปลอดภัย ไร้สารเคมีและสารพิษตกค้างปนเปื้อน ตลาดญี่ปุ่นมีความต้องการสูง และเกษตรกรให้ความสนใจการปลูกกล้วยมากขึ้น เนื่องจากการลงทุนต่ำ ได้ผลผลิตตลอดปี ทำให้การเพิ่มผลผลิตและปริมาณการส่งออกของกล้วยหอมทองสูงขึ้นไปด้วย

4.4 แนวโน้มการขยายตัวด้านการตลาด

เนื่องจากชื่อเสียงที่ดีเกี่ยวกับผลผลิตของไทยซึ่งมีความปลอดภัย ไร้สารเคมีและสารพิษตกค้างปนเปื้อน ทำให้กล้วยหอมทองของไทยได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคในตลาดญี่ปุ่น กลุ่มฯ เองมีการขยายตัวด้านการตลาดอยู่แล้ว โดยต้องเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดที่รองรับสินค้า ได้แก่ สหกรณ์โงโงว่า สหกรณ์ผู้บริโภคชิโกกุ และสหกรณ์ผู้บริโภคจังหวัดโตโตริ ประเทศญี่ปุ่น ตามที่ได้บรรจุชื่อนาม มาตรฐานการผลิตและการบรรจุกล้วยหอมทองปลอดสารเคมีไปแล้ว

4.5 แนวโน้มการแข่งขันทางการค้า

ตลาดส่งออกหลักของไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น และจีน สำหรับญี่ปุ่นหลังจากที่มีข้อตกลงความร่วมมือหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ส่งผลให้ญี่ปุ่นลดภาษีนำเข้ากล้วยหอมทองจากไทยเหลือร้อยละ 0 ทันที ซึ่งตามข้อตกลงฯ ญี่ปุ่นจะจัดสรรโควตาการส่งออกไว้ปีละ 6,000 ตัน และเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 10 ต่อปี แต่ไทยมีการส่งออกจริงเพียงปีละ 3,000 ตัน คู่แข่งที่สำคัญของไทย ได้แก่ เอกวาดอร์ เบลีซ คอสตาริกา และฟิลิปปินส์ เป็นประเทศส่งออกรายใหญ่ของโลก ซึ่งไทยจะต้องพัฒนาคุณภาพ และสร้างความแตกต่างให้กับกล้วย และผลิตภัณฑ์กล้วย รวมทั้งการจัดการที่ได้มาตรฐานการส่งออก สำหรับกลุ่มฯ ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพและสร้างความแตกต่างของสินค้าให้ตลาดเห็น ซึ่งกล้วยหอมทองของที่นี่มีความแตกต่างจากที่อื่นในด้านรสชาติ ทำให้เป็นที่นิยมในการบริโภคมาก และมีตลาดรองรับอยู่แล้ว คาดว่าจะมีการแข่งขันทางการค้าสูงขึ้น

4.6 แนวโน้มด้านราคาผลผลิต

เนื่องจากในอดีตกล้วยหอมทองปลูกเพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน แต่ปัจจุบันกล้วยหอมทองกลายมาเป็นสินค้าส่งออกยังตลาดต่างประเทศ เป็นที่นิยมในหมู่นักบริโภคเป็นอย่างมาก

เห็นได้ว่าจากอดีตถึงปัจจุบันราคาผลผลิตสูงขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากชื่อเสียงที่ดีเกี่ยวกับผลผลิตของไทยซึ่งมีความปลอดภัย ไร้สารเคมีและสารพิษตกค้างปนเปื้อน ทำให้กล้วยหอมทองของไทยได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคในตลาดญี่ปุ่น จึงมีแนวโน้มว่าราคาผลผลิตจะเพิ่มขึ้นไปอีก หากได้มีการพัฒนาศักยภาพในการส่งออกให้ดียิ่งขึ้น

2. การอภิปรายผล

การอภิปรายผลในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งการอภิปรายผลออกเป็น 4 ประเด็น
ดังนี้คือ

- 2.1 ประวัติความเป็นมาของกล้วยหอมทองและการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด
 - 2.2 ภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด
 - 2.3 แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด
 - 2.4 แนวโน้มของการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด
- โดยมีรายละเอียดของการอภิปรายผลดังนี้

2.1 ประวัติความเป็นมาของกล้วยหอมทองและการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของกล้วยหอมทอง จากการศึกษาพบประเด็นสำคัญเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกล้วยหอมทอง ดังรายละเอียดในประเด็นต่อไปนี้ คือ

- ชื่อภาษาอังกฤษกล้วยหอมทองคือ Gros Michel
 - มีชื่อวิทยาศาสตร์คือ Musa (AAA group) จัดอยู่ในวงศ์ MUSACEAE
 - แหล่งกำเนิดกล้วยหอมทอง คือ แถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - ถิ่นแรกของกล้วยอยู่ที่ ทางเหนือของอินเดีย พม่า ไทย เขมร ลาว จีน
- ตอนใต้ แถบหมู่เกาะอินโดนีเซีย เกาะบอร์เนียว ฟิลิปปินส์ และไต้หวัน
- กล้วยในประเทศไทยมีมานานตั้งแต่สมัยสุโขทัย ทั้งพันธุ์พื้นเมืองดั้งเดิม และนำเข้ามาจากประเทศใกล้เคียง

ชื่อทางพฤกษศาสตร์ พบว่า กล้วยหอมทองมีชื่อภาษาอังกฤษคือ

Gros Michel มีชื่อวิทยาศาสตร์คือ Musa (AAA group) จัดอยู่ในวงศ์ MUSACEAE สอดคล้องจาก การศึกษาของอภิชาติ ศรีสะอาด(2553: 42) จากหนังสือสารพันกล้วยยอดนิยม โชติ สุวตติ(2509: 10-11) จากหนังสืออภิธานเรื่องกล้วย มนุ ไปสมบุญ(2544: 8-10) จากหนังสือการปลูกกล้วย สุ พรรษา ศรีมณี, ลาวัลย์ ฉัตรวิรุฬ, วิสากรณ์ สุขยานุติษฐ, นิธิวดี อรัญธนุรักษ์(2547: 9-10) จาก หนังสือผลิตภัณฑ์กล้วย ลำปาง สืบสมาน, ภัทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ, ปาริฉัตร ช่างสิงห์, สุทธินันท์ แพงทรัพย์(2555: 37-38) จากหนังสือกล้วยคุณค่าภูมิปัญญาไทย DAN KOEPEL(2554: 41-42) จากหนังสือBANANA The Fate of the Fruit That Changed the World ระบุว่า กล้วยหอมทองมี ชื่อภาษาอังกฤษคือ Gros Michel มีชื่อวิทยาศาสตร์คือ Musa (AAA group) จัดอยู่ในวงศ์ MUSACEAE จากการศึกษาของเบญจมาศ ศิลาชัย(2545: 69) จากหนังสือกล้วย ได้ระบุไว้ว่า กล้วยหอมทอง (Musa (AAA group) Kluai Hom Thong กลุ่มย่อย Gros Michel ชื่อสามัญ Hom Thong Bana สอดคล้องกับดวงจันทร์ เกรียงสุวรรณ(2548: 2) จากบทความสาระความรู้การเกษตร ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมากล้วยหอมทอง ว่ากล้วยหอมทอง มีชื่อพื้นบ้านว่า กล้วยหอมทอง กล้วย หอม มีชื่อภาษาอังกฤษว่า Gros Michel มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Musa (AAA group) จัดอยู่ในวงศ์ MUSACEAE มีถิ่นกำเนิดในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คนแถบนี้ใช้ประโยชน์จากกล้วยกันมานาน แล้ว เป็นเครื่องอุปโภคบริโภค และประกอบพิธีกรรม คุณสมบัติที่พร้อมในหลายๆ ด้านของกล้วย ทำให้มนุษย์นำติดตัวไปในการอพยพย้ายถิ่นฐาน กล้วยจึงกลายเป็นพืชที่มีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ แหล่งกำเนิดกล้วยหอมทอง และความเป็นมากล้วยหอมทองในประเทศไทย กล้วยหอมทองเป็นพันธุ์พืชที่รู้จักกันมานานกว่า 4,000 ปี มีถิ่นกำเนิด ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม บรูไน สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ติมอร์ตะวันออก และประเทศไทย ซึ่งตั้งอยู่ในแถบนี้จึงมีการปลูกกล้วยกันมาช้านาน กล้วยหอมทองจึงเป็นอีกหนึ่งพันธุ์ ที่นิยมปลูกเกือบทั่วทุกภาคของไทย การแพร่พันธุ์ของกล้วยมีการเดินทางออกไปในแถบเอเชีย ตะวันออกสู่ประเทศอินเดีย และแพร่พันธุ์ไปสู่ทวีปแอฟริกา และทวีปอเมริกา ประเทศแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน แถบหมู่เกาะแปซิฟิก เป็นลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ จากการศึกษาของลำปาง สืบสมาน และคณะ(2555: 27) จากหนังสือกล้วยคุณค่าภูมิปัญญาไทยระบุว่า กล้วยมีวิวัฒนาการมาพร้อมมนุษย์ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก โดยมาจากกล้วยป่าสู่กล้วยปลูกกินได้ ซึ่งกล้วยป่าสามารถ แยกออกได้เป็นชนิดย่อย 4 กลุ่ม ตามแหล่งกำเนิดเฉพาะถิ่น คือ ปาปัวนิวกินี มลายู ชวา และไทย รวมทั้งพม่า ดังนี้

1. แหล่งกำเนิดที่ปาปัวนิวกินี พบกล้วยป่าชนิดย่อยแบงค์ซี (banksii)
2. แหล่งกำเนิดในคาบสมุทรมลายู พบกล้วยป่าชนิดย่อยมะละกา

(malaccensis)

3. แหล่งกำเนิดในเกาะชวา และบอร์เนียว พบกล้วยป่าชนิดย่อยซีบริน่า และไมโครคาร์ปา (zebrina/microcarpa)

4. แหล่งกำเนิดในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไทย ลาว พม่า เขมร รวมถึงตอนเหนือของอินเดียและจีนตอนใต้ พบกล้วยป่าชนิดย่อยสยามและพม่า (siamea /burmanica)

และจากการศึกษาของเบญจมาศ ศิลาอ้อย(2545: 19-20) จากหนังสือกล้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริพงษ์ วิทย์วิโรจน์(2554: 17) จากหนังสือการปลูกกล้วย ได้ระบุไว้ว่า กล้วยขยายออกไปทั่วเขตร้อนและเข้าไปในเขตอบอุ่นของเอเชีย อเมริกา แอฟริกา และออสเตรเลีย โดยทั่วโลกทั้งหมดมีกล้วย 323 สายพันธุ์ ประเทศที่มีการเพาะปลูกกล้วยสูงสุด 3 อันดับแรกของโลก ได้แก่ ประเทศอินเดีย ประเทศจีน ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นประเทศในทวีปเอเชียทั้งสิ้น ส่วนประเทศอินโดนีเซียและประเทศไทย มีการเพาะปลูกกล้วยเป็นอันดับที่ 6 และ 9 ตามลำดับ แต่การเพาะปลูกของเอเชียนั้นเพื่อบริโภคในประเทศเกือบทั้งหมด มีเพียงประเทศฟิลิปปินส์ที่ส่งออกกล้วยประมาณหนึ่งในสี่ของผลผลิตทั้งหมดของประเทศ ส่วนประเทศที่มีการเพาะปลูกกล้วยใกล้เคียงกับการส่งออก อันดับหนึ่งได้แก่ ประเทศคอซอวาร์ อันดับสอง ได้แก่ ประเทศเอกวาดอร์ และสอดคล้องกับมนู โปสมบูรณ์(2544: 20-21) จากหนังสือการปลูกกล้วยได้ระบุไว้ว่า กล้วยหอมทองในประเทศไทยมีมานานก่อนสมัยสุโขทัย ความเป็นมาของกล้วยไทยมีการแพร่ขยายแลกเปลี่ยนกันไปตามภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกมายาวนาน พันธุ์กล้วยที่ใช้ปลูกในประเทศไทย มีทั้งพันธุ์พื้นเมืองดั้งเดิม และนำเข้ามาจากประเทศใกล้เคียง ประเทศไทยมีกล้วยพื้นเมือง 56 สายพันธุ์ ทั้งมีการขยายออกสู่ประเทศเพื่อนบ้านด้วยเหตุเพราะมีการติดต่อสัมพันธ์กันอยู่เสมอ กล้วยหอมทองถูกจัดเป็นผลไม้ของเขตเมืองร้อนเป็นพันธุ์หนึ่งในอีกหลายพันธุ์ที่สามารถปลูกได้ทั่วทุกภาคในประเทศไทย สอดคล้องกับอภิชาติ ศรีสอาด (2553: 3-4) จากหนังสือสารพันกล้วยยอดนิยม สุพรรณษา ศรีมณี, ลาวัลย์ ฉัตรวิรุฬ, วิสากรณ์ สุขยานุติษฐ, นิธิวดี อรัญอนุรักษ์(2547: 12-14) จากหนังสือผลิตภัณฑ์กล้วย DAN KOEPEL(2554: 55-62) จากหนังสือBANANA The Fate of the Fruit That Changed the World ได้ระบุไว้ว่า กล้วยหอมทองเป็นหนึ่งในพืชชนิดแรกๆ ที่รู้จักและแพร่หลายในมวลมนุษยชาติทุกชนเผ่ามานานกว่า 4,000 ปี แล้ว โดยได้ทำการเพาะปลูกแบบกสิกรรม มีถิ่นกำเนิดในแปซิฟิก เอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แพร่พันธุ์ไปยังดินแดนอื่นๆ ในระยะเวลาต่อมา และสอดคล้องกับพาณิชัย ยศสัญญา, ชำนาญ ทองกลัด(2541: 39-41) จากหนังสือกล้วยในเมืองไทย ได้ระบุไว้ว่า กล้วยที่ปลูกกันอยู่ในปัจจุบัน มีถิ่นกำเนิดอยู่ทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แม้ว่าประวัติความเป็นมาของกล้วยจะไม่แพร่หลายนัก แต่กล้วยก็เป็นผลไม้ชนิดแรกที่คนปลูกเพื่อเป็นอาหาร ประชาชนในแถบนี้ได้ใช้ประโยชน์จากกล้วยกันมาเป็นเวลาช้านาน ในตอนต้นศตวรรษที่ 19 พันธุ์กล้วยหอมทอง(Gros

Michel) ได้ถูกนำเข้ามายังหมู่เกาะคาริบเบียน รวมทั้งพันธุ์อื่นๆ อีกหลายพันธุ์ได้ถูกนำมาจากสวน Kew มารวบรวมไว้ที่โดมินิกัน ในการปลูกพันธุ์กล้วยที่สำคัญในตลาดการค้าของโลกสมัยนั้นคือ พันธุ์กล้วยหอมทอง ปัจจุบันกล้วยมีการเพาะปลูกอยู่ทั่วไปในแถบเส้นศูนย์สูตรขึ้นไปทางเหนือและลงมาทางใต้ในประเทศที่มีดินฟ้าอากาศเหมาะสมแก่การปลูกกล้วย และมีผลผลิตของกล้วยเพื่อบริโภคในท้องถิ่น มีทั้งประเทศในทวีปแอฟริกา เอเชีย และหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก เนื่องจากกล้วยมีถิ่นกำเนิดอยู่ทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ย่อมเป็นที่เชื่อได้ว่าได้มีการปลูกกล้วยในเมืองไทยมาเป็นเวลานาน ยิ่งไปกว่านั้นยังมีความเชื่อว่ามียักษ์มากกว่า 13 พันธุ์ที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศไทย และสอดคล้องกับจากการศึกษาของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด(2545: 4) จากหนังสือกล้วยหอมทอง ได้ระบุไว้ว่า กล้วยหอมทองเป็นพันธุ์พืชที่รู้จักกันมานานและแพร่หลายในมวลหมู่นักบริโภคของมนุษยชาติทุกชนเผ่ามานานกว่า 4,000 ปี ก่อนพุทธกาล ถิ่นกำเนิดของพืชตระกูลกล้วย คือเอเชียอาคเนย์ หรือแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม บรูไน สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ตีมอร์ตะวันออก และประเทศไทย การแพร่พันธุ์ของกล้วย ดูจากหลักฐานการบันทึกของบาทหลวงฝรั่งที่เดินทางมาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในพื้นที่ต่างๆ ตั้งแต่ ค.ศ.914 หรือเมื่อ พ.ศ.1457 ประมาณ 1,094 ปี ที่ผ่านมา มีการเดินทางออกไปในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประเทศอินเดีย และแพร่พันธุ์ไปสู่ทวีปแอฟริกาและทวีปอเมริกา ประเทศแถบเมดิเตอร์เรเนียน แถบหมู่เกาะแปซิฟิก เป็นลำดับ ต่อมาในศตวรรษที่ 16 ค.ศ.1402 ชาวโปรตุเกส นำกล้วยไปเผยแพร่ ณ หมู่เกาะคานารี คิวบา และในประเทศแถบอเมริกากลางและใต้ ศตวรรษที่ 17 มีการปรับปรุงพันธุ์เป็นสายพันธุ์ Gros Michel ณ หมู่เกาะจาไมก้าและประเทศบราซิล ซึ่งสอดคล้องกับนายตัน เกสโร เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2556 , นายนุชา ศรีนอง เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2556 และนายโกศล โกมินทร์ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า กล้วยหอมทองเป็นพันธุ์พืชที่รู้จักกันมานาน และแพร่หลายในหมู่นักบริโภคมากกว่า 4,000 ปี สมัยนั้นรู้จักนิยมบริโภคในส่วนของปลีกล้วย หยวกกล้วย เป็นอาหารหลัก และใช้ประโยชน์จากใบกล้วย มีถิ่นกำเนิดอยู่ในเอเชียอาคเนย์ หรือ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศไทยเป็นอีกหนึ่งประเทศที่อยู่ในภูมิภาคนี้ กล้วยหอมทองจึงเป็นอีกหนึ่งพันธุ์ที่นิยมปลูกและมีอยู่ในประเทศไทย และสอดคล้องกับนายคำณวน เพ็งสกุล เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2556 , นายประยัด เพ็งจันทร์ เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2556 และนายสมคิด ศรีสุวรรณ เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า กล้วยหอมทองเป็นพันธุ์พืชที่รู้จักกันมานาน มีถิ่นกำเนิดที่ไม่ไกลจากประเทศไทยเลย อยู่รอบบ้านเราเอง คือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม บรูไน สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ตีมอร์ตะวันออก รวมทั้งไทยด้วย ในประเทศไทยสามารถปลูกได้ทั่วทุกภาค และสอดคล้องกับนายนิคม แยมแสง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2556, นายเฉลิมพล สหชาติมานพ เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2556 และนางปาริชาติ ทองหัตถา เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า กล้วยมีถิ่นกำเนิด

อยู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คนแถบนี้ใช้ประโยชน์จากการปลูกกล้วยกันมานานแล้ว กล้วยเป็นผลไม้ชนิดแรกที่คนเอเชียแถบร้อนขึ้นปลูกใช้เป็นอาหาร ศูนย์กลางของกล้วยระยะแรกๆ อยู่ที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากนั้นได้เข้าไปในเขตอบอุ่นของเอเชีย อเมริกา แอฟริกา และออสเตรเลีย ในประเทศไทยมีการปลูกกล้วยมานานก่อนอาณาจักรศรีวิชัย มีอยู่ 56 สายพันธุ์ กล้วยหอมทองก็เป็นหนึ่งในนั้นด้วย และสอดคล้องกับนายจารุ สุนทรรัตนสิทธิ์ เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2556 , นายอ้อมทองยิ้ม เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 และนายโกลม จันทรร เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า ประเทศไทยมีการปลูกกล้วยกันมาช้านานทั่วทุกภาคของประเทศ กล้วยหอมทองก็เป็นที่ยอมรับในการบริโภค มีต้นกำเนิดบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และได้แพร่ขยายเข้าไปทั่วเขตร้อน และเขตอบอุ่นของเอเชีย อเมริกา แอฟริกา และออสเตรเลีย และสอดคล้องกับนายสมนึก รติเดชาพันธ์ เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2556 , นายสุวิทย์ หนูทอง เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 และนางสมใจ แสงขำ เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า กล้วยมีถิ่นกำเนิดอยู่ทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นผลไม้ชนิดแรกที่ปลูกเพื่อเป็นอาหาร เกิดจากการกลายพันธุ์ของกล้วยป่า แล้วจึงมีการนำมาปลูกไว้ในบริเวณบ้าน เพื่อไม่ต้องเข้าไปหาในป่า ต่อมาได้มีการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์กล้วยให้ดีขึ้นเรื่อยๆ กล้วยหอมทองก็เป็นหนึ่งในนั้น นิยมปลูกแถบบริเวณเส้นศูนย์สูตรขึ้นไปทางเหนือ และลงมาทางใต้ แพร่ขยายไปในที่ซึ่งมีอุณหภูมิและความชื้นเหมาะสม ได้แก่ประเทศในทวีปแอฟริกา เอเชีย และหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก ในประเทศไทยมีการปลูกกล้วยมาเป็นเวลาช้านาน มีกล้วยมากกว่า 13 พันธุ์ ที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศไทยรวมทั้งกล้วยหอมทองด้วย และสอดคล้องกับนายเจริญ เพ็ชรสงค์ เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2556 , นางชัชญา โอพัง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2556 และนายอานนท์ นนทฤทธิ์ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า กล้วยที่ปลูกกันนั้น มีถิ่นกำเนิดดั้งเดิมอยู่ในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งแต่แคว้นฮัสสัมของอินเดีย พม่า ไทย ลาว มาเลเซีย ซึ่งในประเทศไทยจะพบกล้วยป่าและกล้วยพื้นเมืองขึ้นอยู่ทั่วไป ไทยเป็นประเทศหนึ่งที่เป็นแหล่งกำเนิดกล้วยหลายพันธุ์ กล้วยหอมทองก็เป็นหนึ่งในนั้น นิยมปลูกตามบ้านเพื่อใช้ในการรับประทานผล และยังใช้ประโยชน์จากใบ ลำต้นด้วย และสอดคล้องกับนายวิเวก อมตเวทย์ เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2556 , นายโอภาส บุญทัน เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2556 และนายสุพัฒน์ สุวรรณภักดี เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2556 ได้ระบุในแนวทางเดียวกันว่า กล้วยหอมทองเป็นพันธุ์พืชที่รู้จักกันมานานและแพร่หลายในหมู่นักบริโภคทุกคนเผ่ามานานกว่า 4,000 ปีแล้ว มีถิ่นกำเนิดอยู่บริเวณเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดินแดนแถบอินโดนีเซีย มาเลเซีย ถือเป็นศูนย์กลางของกล้วยที่สำคัญ การปลูกกล้วยในประเทศไทยมีมานานแล้ว มีทั้งหมดจำนวน 56 สายพันธุ์ กล้วยหอมทองก็เป็นหนึ่งในนั้น และถูกจัดเป็นผลไม้ของเขตร้อนสามารถปลูกได้ทุกภาคของประเทศ ในอดีตที่ผ่านปลูกไว้เพื่อการบริโภค แต่ในปัจจุบันสามารถสร้างรายได้ให้ในครัวเรือน และสอดคล้องกับนาย

สมพงษ์ รื่นฤทัย เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2556 , นายนิรันดร์ ศรีวิไล เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2556 และนางอุบล สิทธิ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า กล้วยถือเป็นพืชเก่าแก่ มีถิ่นกำเนิดอยู่แถบเอเชียตอนใต้ เป็นพืชที่ชอบอากาศร้อนชื้น มีเมล็ดและไม่มีเมล็ด ผลใช้รับประทาน ส่วนใบใช้ห่อของ จากการย้ายถิ่นฐานที่ทำกินจึงทำให้มีการแผ่ขยายของพันธุ์กล้วยไปในบริเวณต่างๆ ไทยเป็นประเทศหนึ่งที่อยู่ทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งถือว่าเป็นถิ่นกำเนิดของกล้วยหอมทอง และสอดคล้องกับนายจรูญ ศรียุภักดิ์ เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2556 , นายสาคร ทองบุญช่วย และนางลิ่งเหียง โอพัง เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 ได้ระบุในแนวทางเดียวกันว่า กล้วยหอมทองเป็นที่รู้จักกันมานานแล้ว มีแหล่งกำเนิดอยู่ในเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคนี้ กล้วยหอมทองจึงเป็นผลไม้ที่คนไทยรู้จักบริโภคเป็นอาหารกันอย่างแพร่หลาย และสอดคล้องกับนางสาวกัญธิชา พุ่มทอง เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2556 , นายสำรวม ใจเปี่ยม เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 และนายสวัสดิ์ เพชรแก้ว เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2556 ได้ระบุในแนวทางเดียวกันว่า กล้วยหอมทองเป็นพันธุ์พืชที่รู้จักมานาน รู้จักการบริโภคในส่วนของปลีกล้วย หยวกกล้วยเป็นอาหารหลัก ถิ่นกำเนิดของพืชตระกูลกล้วยอยู่ในเอเชียอาคเนย์ การแพร่พันธุ์ของกล้วยดูจากบันทึกของบาทหลวงที่เดินทางออกไปเผยแผ่ศาสนาคริสต์ในพื้นที่ต่างๆ เดินทางจากเอเชียอาคเนย์ ไปสู่ทวีปแอฟริกา และทวีปอเมริกา ไปสู่ประเทศแถบเมดิเตอร์เรเนียน แถบหมู่เกาะแปซิฟิก เป็นลำดับในประเทศไทยกล้วยหอมทองเป็นที่รู้จักปลูกกันมานานเกือบทั่วทุกภาคของประเทศ

2.1.2 ประวัติการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาต์

จากการศึกษาพบประเด็นสำคัญ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาต์ ดังรายละเอียดในประเด็นต่อไปนี้ คือ กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาต์ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2536 เดิมชื่อ "กลุ่มกล้วยหอมทอง" มีสมาชิกแรกตั้ง 36 ราย ได้รวมทุนกันปลูกกล้วยหอมทองส่งขายประเทศญี่ปุ่น กล้วยหอมทองละแ่ม ได้ทำการส่งออกอย่างเป็นทางการ เป็นครั้งแรก เมื่อเดือนเมษายน ปี 2537 จนกระทั่งเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2538 จึงเปลี่ยนชื่อเป็น กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาต์ มีกรรมการบริหารกลุ่ม 5 คน มีวาระ 4 ปี เมื่อครบกำหนดก็จะมีการเลือกตั้งใหม่ ปัจจุบันกรรมการกลุ่มประกอบด้วย นายสมนึก แก้วจำรัส นายโกศล โกมินทร์ นายมานพ ด้วงดี นายพิชิต สร้อยหอม นายสุวิทย์ หนูทอง และมีสมาชิกจำนวน 817 ราย อยู่ในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอละแ่ม อำเภอพะโต๊ะ อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร และอำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรมย่อย 15 หน่วย เกษตรกรรม ได้แก่ ทุ่งควาต์ มิตรอารีย์ เนินสันติ น้ำตกจำปูน สระขาว คลองสงคลองกลาง ห้วยทรายขาว ห้วยมาด ท่าชนะ ขวัญพัฒน์ ประสงค์ ปังหวาน พระรักษ์ หลังสวน ซึ่งสอดคล้องกับ นายวิเวก อมตเวทย์ เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2556 , นายอานนท์ นนทฤทธิ์ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2556

และนางปาริชาติ ทองหัตถา เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า ในเดือนมีนาคม 2536 ได้มีนักวิจัยจากสหกรณ์โยโดงาวา จากประเทศญี่ปุ่นส่งตัวแทนสำรวจพื้นที่ๆ ที่มีศักยภาพเหมาะสมที่จะปลูกกล้วยหอมทอง เพื่อส่งไปประเทศญี่ปุ่น เดือนพฤษภาคม 2536 เกษตรกรได้ทำการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน และเสนอสภาพตำบลมีมติเห็นชอบทดลองผลิตกล้วยหอมทองส่งออก วันที่ 4 กรกฎาคม 2536 ได้รวมกลุ่มกันไปศึกษาดูงานที่สหกรณ์การเกษตรทำยาง จำกัด จังหวัดเพชรบุรี และในวันที่ 12 กรกฎาคม 2536 ได้รวมตัวเป็นกลุ่มอาชีพในความดูแลของสำนักงานเกษตรอำเภอละแม มีชื่อว่า “กลุ่มกล้วยหอมทองละแม” มีสมาชิกจำนวน 36 คน วันที่ 15 – 16 มกราคม 2537 ได้ทำข้อตกลงระหว่างสหกรณ์ญี่ปุ่น กับกลุ่มเกษตรกรผลิตกล้วยหอมทอง เพื่อให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้บริโภค วันที่ 21 มีนาคม 2538 ได้จดทะเบียนเป็นกลุ่มนิติบุคคลและเปลี่ยนชื่อกลุ่มเป็น “กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด” และโอนมาอยู่ในความดูแลของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดชุมพร วันที่ 14 กันยายน 2545 กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด ได้บรรจุชื่อนาม “มาตรฐานการผลิต และการบรรจุกล้วยหอมทองปลอดสารเคมี” กับตัวแทน 3 องค์กร สหกรณ์โยโดงาวา สหกรณ์ผู้บริโภคชิโกกุ และสหกรณ์ผู้บริโภคจังหวัดโตโตริ ประเทศญี่ปุ่น ทำให้การส่งผลผลิตไปยังประเทศญี่ปุ่นเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และได้มีการขยายพื้นที่เพาะปลูกกล้วยหอมทองไปยังอำเภอต่างๆ ในจังหวัดชุมพร และปัจจุบันได้เริ่มขยายไปจังหวัดใกล้เคียง และสอดคล้องกับนายคำนวณ เพ็งสกุล เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2556 , นางลิ่งเหียง โอพัง เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 และนายสมใจ แสงขำ เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด เดิมมีชื่อว่า “กลุ่มกล้วยหอมทองละแม” ก่อตั้งเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2536 มีสมาชิก 36 คน ได้รวมทุนกันปลูกกล้วยหอมทองส่งขายประเทศญี่ปุ่น จนกระทั่งเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2538 จึงเปลี่ยนชื่อเป็น “กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด” มีสมาชิก 308 คน มีเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรมย่อย 15 หน่วย ได้แก่ ทุ่งควาวัด มิตรอารีย์ เนินสันติ น้ำตกจำปูน สระขาว คลองสง คลองกลาง ห้วยทรายขาว หัวมาด ขวัญพัฒน์ ประสงค์ปิงหวาน พระรักษ์ หลังสวน ท่าชนะ ปัจจุบันมีสมาชิก 814 คน สมาชิกส่วนใหญ่ทำสวนกล้วยหอมทองเป็นหลัก มีทั้งปลูกในเชิงเดี่ยวและปลูกแซมเป็นสวนผสมผสานกับพืชยืนต้นอย่างยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล ซึ่งมีทั้งเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ปลูก 3 – 5 ไร่ ไปจนถึงเกษตรกรรายใหญ่ที่มีพื้นที่ปลูก 50 – 60 ไร่ และเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2545 ได้มีตัวแทนบริษัทผู้ส่งออกผลไม้และสหกรณ์ผู้บริโภคจากประเทศญี่ปุ่นได้เดินทางมาที่อำเภอละแม จังหวัดชุมพร เพื่อลงนามในข้อตกลงร่วมกันในการซื้อกล้วยหอมทองจากกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด ด้านมาตรฐานการผลิต และการบรรจุกล้วยหอมทองปลอดสารเคมี ทำให้กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด สามารถส่งออกผลผลิตที่ได้อย่างต่อเนื่องและนำรายได้เข้ากลุ่มเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันได้มีการขยายไปยังอำเภอต่างๆ ในจังหวัดชุมพร และสอดคล้องกับนางชัชญา โอพัง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2556 , นายสาคร ทองบุญช่วย

เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 , นายสมพงษ์ รื่นฤทัย เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2556 และนางอุบล สิทธิ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า ได้มีการรวมตัวของเกษตรกรที่ปลูกกล้วยหอมทอง เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2536 ชื่อว่า “กลุ่มกล้วยหอมทอง” มีสมาชิกแรกตั้ง 36 ราย ได้รวมทุนกัน ปลูกกล้วยหอมทองส่งขายประเทศญี่ปุ่น จนกระทั่งเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2538 จึงเปลี่ยนชื่อเป็น “กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด” โดยมีวัตถุประสงค์คือ รวบรวมผลิตผลและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมา จัดการขาย หรือซื้อผลิตผลและผลิตภัณฑ์จากบุคคลอื่นมาจัดการ หรือแปรรูปออกขายเท่าที่จำเป็นแก่ การดำเนินงานโดยประหยัด จัดหาสิ่งของที่สมาชิกต้องการมาจำหน่าย ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการ เกษตร ทัศนศึกษา อุตสาหกรรมในครัวเรือน หรือการประกอบอาชีพอย่างอื่นในหมู่สมาชิกและ ครอบครัวสมาชิกทั้งการส่งเสริมความรู้ในการผลิตการอุตสาหกรรมเพื่อสินค้าที่มีคุณภาพ มีเครือข่าย 15 หน่วยเกษตรกรรม ได้แก่ ทุ้งควัด มิตรอารีย์ เนินสันติ น้ำตกจำปูน สระขาว คลองสง คลอง กลาง ห้วยทรายขาว ห้วยมาด ท่าชนะ ขวัญพัฒน์ ประสงค์ ปิงหวาน พระรักษ์ หลังสวน และ สอดคล้องกับนายสุพัฒน์ สุวรรณภักดี เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2556 , นายสำรวม ใจเปี่ยม เมื่อ วันที่ 21 มีนาคม 2556 และนายสวัสดิ์ เพชรแก้ว เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า มี เกษตรกรในพื้นที่บางส่วน ได้ปลูกกล้วยหอมทองแบบสวนหลังบ้าน ประเทศญี่ปุ่นได้ส่งนักวิจัยเข้ามา ทำการสำรวจหาพื้นที่ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารเคมี จึงได้เสนอโครงการกับผู้นำและเกษตรกรใน ขณะนั้น โดยยินยอมให้ใช้ยาฆ่าหญ้า และยาฆ่าแมลงในระหว่างการเตรียมการปลูกเท่านั้น และ อนุญาตให้ใส่ปุ๋ยเคมีในการปลูกบำรุงต้นกล้วยได้ ซึ่งทางผู้นำได้นำเรื่องดังกล่าวเข้าสภาตำบลทุ้งควัด ให้กรรมการสภาพิจารณาในที่ประชุม มีมติให้ผ่าน จึงแจ้งไปให้ทางญี่ปุ่นทราบตกลงรับเงื่อนไขตามที่ เสนอมา จึงได้รวมกันจัดตั้งกลุ่มขึ้นเป็นครั้งแรกใช้ชื่อว่า “กลุ่มกล้วยหอมทองละแม” มีจำนวน สมาชิก 36 ราย อยู่ในความควบคุมดูแลสำนักงานเกษตรอำเภอละแม ได้ตกลงไปดูงานที่สหกรณ์ทำ ยาง จังหวัดเพชรบุรี เมื่อกลับมาจึงทำการส่งออกกล้วยหอมทองในปี 2537 และในปี 2538 ได้ทำ การจดทะเบียนนิติบุคคลเปลี่ยนชื่อเป็น “กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด” อยู่ในความควบคุมดูแลของ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชุมพรและได้เริ่มขยายพื้นที่ปลูกกล้วยหอมทองไปยังตำบลอื่นๆ ในอำเภอ ละแม และปัจจุบันได้มีการขยายไปยังอำเภอข้างเคียง ซึ่งสอดคล้องกับ กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควา วัด(2540: 2-4) จากบันทึกกลุ่มฯ ได้ระบุไว้ว่า เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2536 เกษตรกรได้รวมตัวเป็น กลุ่มอาชีพในความดูแลของสำนักงานเกษตรอำเภอละแม มีชื่อกลุ่มว่า กลุ่มกล้วยหอมทองละแม มี สมาชิกเริ่มต้นที่ 36 ราย และได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่มขึ้น จากนั้นในเดือนสิงหาคม 2536 ได้เริ่มทำการปลูกกล้วยหอมทอง โดยจัดสรรโควตาการปลูกเดือนละ 8,000 หน่อ ให้กับสมาชิก วันที่ 15-16 มกราคม 2537 ได้มีการลงนามทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างสหกรณ์ญี่ปุ่น กับกลุ่ม เกษตรกรกล้วยหอมทองละแม เพื่อผลิตกล้วยหอมทองให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของ

ผู้บริโภคร และทำการทดลองส่งกล้วยหอมทองละแมไปประเทศญี่ปุ่น 20 ลังๆ ละ 200 กล่อง ขนส่งโดยทางเครื่องบิน วันที่ 25-28 เมษายน 2537 ได้ทำการรวบรวมและบรรจุกล้วยครั้งแรก โดยใช้บริเวณโรงเรียนสหกรณ์พัฒนา จนถึงปี 2540 วันที่ 21 มีนาคม 2538 ได้ทำการจดทะเบียนเป็นกลุ่มนิติบุคคลและเปลี่ยนชื่อกลุ่มเป็น กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด และอยู่ในความดูแลของสำนักงานเกษตรอำเภอละแม ในปี 2550 สำนักงานเกษตรอำเภอละแม ได้ออกรายการดูแลควบคุมกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด ไปให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชุมพร จากการที่กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัดต้องประสบกับปัญหาและอุปสรรค ในเรื่องของการควบคุมคุณภาพผลผลิตกล้วยหอมทอง ภัยธรรมชาติ และผลผลิตกล้วยได้ไม่พอความต้องการของประเทศ จึงได้ปรับวิสัยทัศน์การดำเนินงานใหม่ คือ มุ่งอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พร้อมสร้างงานในชนบท โดยใช้สารเคมี สร้างสัมพันธ์ไมตรีสู่สากล ส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่หันมาสนใจการปลูกกล้วย เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ในครัวเรือน วันที่ 14 กันยายน 2545 กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด ได้บรรษัทลงนาม มาตรฐานการผลิตและการบรรจุกล้วยหอมทองปลอดสารเคมี กับตัวแทนสหกรณ์ผู้บริโภคร 3 องค์กร ได้แก่ สหกรณ์โยโดงาวา สหกรณ์ผู้บริโภครชิโกกุ และสหกรณ์ผู้บริโภครจังหวัดโตโตริ ประเทศญี่ปุ่น วันที่ 25 มิถุนายน 2547 กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัด ได้ขยายเครือข่ายกลุ่มสู่อำเภอต่างๆ ในจังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และมีเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรมย่อย 15 หน่วยเกษตรกร ได้แก่ ทุ่งควาวัด มิตรอารีย์ เนินสันติ น้ำตกจำปูน สระขาว คลองสง คลองกลาง ห้วยทรายขาว หัวมาด ท่าชนะ ขวัญพัฒน์ ประสงค์ ปิงหวาน พระรักษ์ หลังสวน โดยปัจจุบันมีสมาชิกจำนวนทั้งหมด 817 ราย มีคณะกรรมการดำเนินการกลุ่ม ชุดที่ 5/2553 ประกอบด้วย นายสมนึก แก้วจรัส นายโกศล โกมินทร์ นายมานพ ดั่งดี นายพิชิต สร้อยหอมนายสุวทย์ หนูทอง และสอดคล้องกับ แนวคิดการมีส่วนร่วม วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2530:61) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ชาวบ้านทั้งในรูปของส่วนบุคคลและกลุ่มคนต่างๆ ให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรม โดยจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจมิใช่เข้ามาร่วมเพราะหวังผลตอบแทน ประการสำคัญคือ กระบวนการของการมีส่วนร่วมนั้นจะต้องสอดคล้องกับชีวิตความเป็น ความจำเป็น ความต้องการ และวัฒนธรรมของชาวบ้านส่วนใหญ่ในชุมชนด้วย และสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วม ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (2527: 1-5) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการควบคุมการใช้ และกระจายทรัพยากร ปัจจัยการผลิต ที่มีอยู่ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม เพื่อร่วมในการพัฒนาและร่วมติดตามผล โดยในการมีส่วนร่วม นั้น ประชาชนได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนเป็นตัวของตัวเอง จึงสอดคล้องกับ ทฤษฎีปรากฏการณ์นิยม(สัญญา สัญญาวิวัฒน์,2550:

19) โดยธรรมชาติของมนุษย์ นักปรากฏการณ์นิยม จะตอบว่า มนุษย์เป็นนักสร้างสรรค์ หรือเป็นผู้สร้าง คือ เป็นผู้มีความคิดความอ่านเป็นผู้กระทำการสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ทั้งที่เป็นวัตถุและไม่เป็นวัตถุ ธรรมชาติของสังคมมนุษย์ สังคมมนุษย์เกิดขึ้นอย่างไร และทำไมจึงดำรงอยู่ได้ ปัญหาที่นักปรากฏการณ์นิยมตอบว่า มนุษย์เป็นผู้สร้างสังคมขึ้น โดยการที่มนุษย์มีการกระทำระหว่างกันในชีวิตประจำวัน สังคมจึงเกิดขึ้นเมื่อมนุษย์คิดหรือจินตนาการว่ามีสังคม จึงได้ให้คำจำกัดความหรือความหมายต่างๆ กับสิ่งที่ประกอบกันเป็นสังคมมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ทุกคนยอมรับและเข้าใจความหมายเหล่านี้ร่วมกัน แล้วใช้ความหมายนี้ร่วมกันด้วยเหตุนี้สังคมจึงเกิดขึ้นตามความคิดพื้นฐานทางปรัชญาปรากฏการณ์นิยม โดยที่ปรากฏการณ์หนึ่งใดจะมีความหมาย อย่างไร่อมแล้วแต่คนจะมอง คนแต่ละชุมชนหรือชนเผ่าหรือสังคมจะสร้างโลกตามความหมาย ความจริง ของตนขึ้นมาแล้วดำเนินชีวิตตามแนวที่ตนสร้างขึ้น จึงสอดคล้องกับแนวคิดสหกรณ์ ประพันธ์ เสวตนันทน์(2538: 68) คือการที่บุคคลมารวมตัวกันไม่น้อยกว่า 10 คน ด้วยความสมัครใจดำเนินกิจการที่เป็นเจ้าของร่วมกัน ตามหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีจุดมุ่งหมายร่วมกันและมีการควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย และสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับชุมชน ไพฑูรย์ เครือแก้ว (อ้างในสมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2543: 3) ได้กล่าวว่า ชุมชน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ตั้งอยู่เป็นที่เป็นทาง มีขอบเขตอันเดียวกันและมีผู้คนมีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการติดต่อซึ่งกันและกัน มีความสนใจร่วมกันอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงสอดคล้องกับแนวคิดการพึ่งตนเอง วิวัฒน์ ชัยอรรถการ(2530: 23) ให้ความหมายว่า เป็นความสัมพันธ์ ที่เสมอภาคไม่เอารัดเอาเปรียบกันไม่มีการครอบงำกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีรากฐานแห่งความเสมอภาคและภราดรภาพ การพึ่งตนเองจึงประกอบไปด้วยทั้งความเป็นไทยและความเป็นธรรม โดยมุ่งยึดคนเป็นศูนย์กลางแห่งการพัฒนา

2.2 ภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควัว

พบว่า ภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทอง เป็นภูมิปัญญาซึ่งเกิดเป็นองค์ความรู้จากการสังเกต จดจำ แล้วลงมือกระทำ หรือเกิดจากการลองผิดลองถูก หรือจากการแลกเปลี่ยนความรู้จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จนพบว่าการกระทำแบบใดได้ผลดีก็จะปฏิบัติเป็นแบบอย่างตามกันมา ซึ่งมีองค์ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการทำสวนกล้วยหอมทอง และเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องมือให้แก่เกษตรกรสวนกล้วยหอมทอง จึงได้เกิดเป็นภูมิปัญญาการทำสวนกล้วยหอมทองขึ้น ซึ่งเป็นการประยุกต์ความรู้ทางวิชาการเข้ากับความรู้แบบชาวบ้านจากการเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญา เอกวิทย์ ณ ถลาง (2540:11-12) ได้ให้ความหมายภูมิปัญญาไว้ว่า หมายถึง ความรู้ ความคิด ความเชื่อ ความสามารถ ความชัดเจน ที่กลุ่มชนได้จากประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ใน การปรับตัวและดำรงชีพในระบบนิเวศน์ หรือสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ทางสังคม วัฒนธรรมที่ได้มีการพัฒนาการสืบสานกันมา ภูมิปัญญาเป็นความรู้ ความคิด ความเชื่อ ความสามารถ ความชัดเจน ที่เป็นผลของการใช้สติปัญญาปรับตัวกับสภาวะต่างๆ ในพื้นที่ที่กลุ่มชนนั้นตั้งหลักแหล่งถิ่นฐานอยู่ และได้แลกเปลี่ยนสังสรรค์ทางวัฒนธรรมกับกลุ่มชนอื่น จากพื้นที่สิ่งแวดล้อมอื่นที่ได้มีการติดต่อสัมพันธ์กันแล้ว รับเอาหรือปรับเปลี่ยนนำมาสร้างประโยชน์ หรือแก้ปัญหาได้ในสิ่งแวดล้อมและบริบททางสังคม-วัฒนธรรมของกลุ่มชนนั้น ภูมิปัญญาจึงมีทั้งภูมิปัญญาที่เกิดจากประสบการณ์ในพื้นที่ ภูมิปัญญาที่มาจากภายนอก และภูมิปัญญาที่ผลิตใหม่ หรือผลิตซ้ำเพื่อการแก้ปัญหาและการปรับตัวให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความเปลี่ยนแปลง และยังสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญา เสรี พงศ์พิศ(2534: 33) ได้ให้ความหมายภูมิปัญญา ไว้ว่า ภูมิปัญญาเป็นองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ของการดำรงชีวิตของคนไทยที่เกิดจากการสะสมประสบการณ์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกอบกับแนวคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาต่างๆ ของตนเอง จนเกิดหลอมรวมเป็นแนวคิดที่สามารถพัฒนาความรู้ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาของการดำรงชีวิต และสอดคล้องกับ แนวคิดการมีส่วนร่วม สุชาติ อรุณวุฒิวงศ์(2541: 22) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมคือ ปัจจัยของสิ่งจูงใจจากสภาพความเป็นจริงของชาวบ้านที่จะเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งทั้งในแง่การร่วมแรง และร่วมทรัพยากร และปัจจัยโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ทุกคนทุกกลุ่มได้มีโอกาสเข้าร่วมการพัฒนา รวมทั้งปัจจัยอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วม

จากการศึกษาพบว่าภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควา วัด อำเภอละแม จังหวัดชุมพร มีภูมิปัญญาดังต่อไปนี้ คือ 1)ภูมิปัญญาในการปลูกกล้วยหอมทองและขั้นตอนการปลูก 2)ภูมิปัญญาในการดูแลรักษาสวนกล้วยหอมทอง 3)ภูมิปัญญาในการเก็บเกี่ยวกล้วยหอมทอง 4)ภูมิปัญญาในการในการห่อ และบรรจุภัณฑ์เกี่ยวกับกล้วยหอมทอง 5)ภูมิปัญญาในด้านการตลาดเกี่ยวกับกล้วยหอมทอง 6)ภูมิปัญญาในการทำอาชีพเสริมรายได้จากสวนกล้วยหอมทอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ภูมิปัญญาในการปลูกกล้วยหอมทองและขั้นตอนการปลูก

ภูมิปัญญาในการปลูกกล้วยหอมทองและขั้นตอนการปลูก พบว่า การปลูกกล้วยหอมทองที่ดีที่สุด คือ การปราบวัชพืชโดยการตัดหญ้าก่อน แล้วจึงเริ่มปลูก โดยคัดเลือกหน่อจากต้นแม่ที่ให้ผลผลิตสูง เพราะต้นกล้วยจะมีอัตราการรอดสูง และสมบูรณ์ไม่มีโรค ซึ่งสอดคล้องกับ นายสุพัฒน์ สุวรรณภักดี, นายสวัสดิ์ เพชรแก้ว เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2556 และนายอ้อม ทองยิ้ม เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า การเตรียมพื้นที่ปลูก จะทำโดยเริ่มจากการปราบวัชพืชโดยการตัดหญ้า เพราะสะดวกและรวดเร็ว เมื่อตัดหญ้าเสร็จจะสามารถที่จะขุดหลุมปลูกได้เลยทันที

คัดเลือกหน่อจากต้นแม่ที่ให้ผลผลิตสูง เพราะต้นกล้วยจะมีอัตราการรอดสูง มีความสมบูรณ์ไม่มีโรค โดยจะทำการคัดแยกหน่อจากต้นซึ่งจะเลือกเอาหน่อที่มีอายุประมาณ 1-2 เดือน ซึ่งมีลักษณะลำต้นสมบูรณ์ใบเขียวแหลม ที่เรียกกันว่า “หน่อดาบ” หรือ “หูกวาง” และสอดคล้องกับ สำนักงานเกษตรอำเภอละแม(2548: 49) จากหนังสือการปลูกพืชเศรษฐกิจ ได้ระบุไว้ว่า การปลูกกล้วยหอมทอง ระยะปลูกที่นิยมกันมีตั้งแต่ 2x2-6x6 เมตร ขึ้นอยู่กับขนาดของกล้วย การทำสวนกล้วยมี 2 แบบ คือ แบบยกร่อง และแบบพื้นราบใช้วิธีการปราบวัชพืชโดยการตัดหญ้า และแนะนำให้ใช้หน่อใบดาบในกรณีที่ต้องการปลูกแซมในแปลงปลูกพืชอื่นเท่านั้น เลือกจากต้นแม่ที่ให้ผลผลิตสูงมีความสมบูรณ์ไม่มีโรค โดยจะทำการคัดแยกหน่อจากต้นซึ่งจะเลือกเอาหน่อที่มีอายุประมาณ 1-2 เดือน ซึ่งมีลักษณะลำต้นสมบูรณ์ใบเขียวแหลม แต่ถ้าปลูกแบบเชิงเดี่ยวให้ใช้กล้วยที่แตกตา 2 ตา อยู่คนละด้านของชิ้นส่วนของเหง้าที่ใช้ปลูก เพื่อจะได้เครือกล้วยครวเดียวกัน 2 เครือ สำหรับกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาต์มี ภูมิปัญญาในการปลูกกล้วยหอมทอง คือ ต้องพลิกกลับดินบนลงล่างแล้วตากแดดทิ้งไว้ 7-10 วัน เพื่อกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชที่ตกค้างในดิน ซึ่งจะทำให้ได้ผลผลิตกล้วยที่สวยงามตามขนาดที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ นายต้น เกสโร นายสมนึก รติเดชานนท์, นายเจริญ เพ็ชรสงค์ เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า การเตรียมดินสำหรับใช้ปลูกให้ทำการไถพรวนกลบดินลึกประมาณ 30 เซนติเมตร พลิกกลับดินบนลงล่างแล้วตากแดดทิ้งไว้ 7-10 วัน เพื่อกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชที่ตกค้างในดิน และสอดคล้องกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดชุมพร(2552: 1-2) การปลูกกล้วยหอมทอง ได้ระบุไว้ว่า พลิกกลับดินบนลงล่างและนำหน้าดินที่ขุดกองตากไว้ 5-7 วัน เพื่อกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชที่ตกค้างในดิน หลังจากนั้นคลุกเคล้าปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักกับดินชั้นบน แล้วจึงเอาหน่อที่เตรียมไว้วางกลางหลุม กลบดิน รดน้ำ กดดินให้แน่น ระหว่างต้นระหว่างแถวแต่ละหลุมห่างกัน 2 เมตร เพื่อสะดวกในการพรวนดิน ใส่ปุ๋ย ตัดใบ หมุนเวียนอากาศได้ดี การวางแผนปลูกกล้วยหอมทองต้องวางแผนตามแนวเหนือ-ใต้ ซึ่งสอดคล้องกับ นายต้น เกสโร นายสมนึก รติเดชานนท์, นายเจริญ เพ็ชรสงค์ เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า วางแนวเป็นแนวเหนือ-ใต้ระยะการปลูกใช้ระยะ 2 X 2 เมตร การเตรียมหลุม ปลูกใช้ขนาดลึก 50 เซนติเมตร กว้าง 50 เซนติเมตร และยาว 50 เซนติเมตร วิธีการปลูก คลุกเคล้าปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักกับดินชั้นบน นำหน่อพันธุ์มาตั้งในหลุมให้ตรง กลบดินโดยรอบให้แน่น โดยให้หน่อพันธุ์ลึก 30-40 เซนติเมตร หันในทิศทางเดียวกันทุกหลุม และสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2547: 5-6) พืชเศรษฐกิจ ได้ระบุไว้ว่า การวางแผนปลูกกล้วย วางตามแนวเหนือ-ใต้ และพื้นที่ที่ปลูกกล้วยไม่ควรเป็นแหล่งที่มีลมแรงตลอดปี เพราะจะทำให้ใบฉีกขาดและต้นกล้วยล้มได้ การกลบดิน บริเวณโคนต้นกล้วยต้องให้แน่นและมีความสูงกว่าบริเวณปากหลุม เพื่อป้องกันน้ำขังในหลุม และหาวัสดุคลุมดินบริเวณโคนต้น เช่น ฟางข้าว หญ้าแห้ง ทางกล้วย รดน้ำให้ชุ่ม สอดคล้องกับ นายคำนวน เพ็งสกุล เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2556 นางสาวกันธิชาพุ่มทอง เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2556 และ

นายสาคร ทองบุญช่วย เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า การปลูกกล้วยหอมทอง ควรปลูกในช่วงฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤษภาคม ซึ่งดินมีความชุ่มชื้นในช่วงฤดูฝน เหมาะสำหรับการเจริญเติบโตทางลำต้นและออกปลี โดยใช้หน่อใบแคบ ระยะปลูก 2x2 เมตร ขุดหลุมปลูกให้มีขนาดความกว้างและลึกประมาณ 50 เซนติเมตร ผสมดิน ปุ๋ยคอก จำนวน 5 กิโลกรัม เข้าด้วยกันในหลุม ให้สูงประมาณ 2 ใน 3 ของหลุม ยกต้นพันธุ์วางในหลุม ควรวางหน่อลงที่ก้นหลุมให้ลึกลงประมาณ 25 เซนติเมตร กลบดินลงในหลุมกดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น มีความสูงกว่าบริเวณปากหลุม จากนั้นหาวัสดุคลุมดินบริเวณโคนต้น เช่น ฟางข้าว หญ้าแห้ง รดน้ำให้ชุ่ม เพื่อป้องกันหน้าดินแห้ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญา ไพฑูรย์ มีกุล(2550: 31) จากการศึกษาการแบ่งสาขาภูมิปัญญาซึ่งระบุไว้ว่าเกี่ยวกับภูมิปัญญาสาขาเกษตรกรรม เป็นความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะและเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยพัฒนามาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งสามารถพึ่งพาตนเองในภาวะการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตรด้านการตลาด การแก้ปัญหาด้านการผลิต การแก้ปัญหาโรคและแมลง การรู้จักปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเกษตร ฯลฯ และสอดคล้องกับทฤษฎีระบบการเกษตร สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2534: 81) กล่าวถึง ทฤษฎีระบบการเกษตรขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทั้งหมด ซึ่งแยกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ(Technical for natural element) และส่วนที่เกี่ยวกับมนุษย์(Human element) สำหรับส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติมีอยู่ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านกายภาพ ได้แก่ น้ำ ดิน แสงแดด อุณหภูมิ ฯลฯ ส่วนปัจจัยด้านชีวภาพ ได้แก่ พืช เชื้อโรค สัตว์ แมลง ฯลฯ สำหรับส่วนที่เกี่ยวกับมนุษย์(Human element) แบ่งแยกได้ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยที่บุคคลไม่สามารถที่จะควบคุมได้ แบ่งได้ 3 กลุ่มใหญ่ คือ โครงสร้างของชุมชน เช่น ความเชื่อ ค่านิยมสถาบันต่างๆ มีอยู่ 2 ส่วน ได้แก่ สถานที่ และความหนาแน่นของประชากร ส่วนปัจจัยภายใน คือ ปัจจัยที่บุคคลสามารถที่จะควบคุมได้ เช่น การตัดสินใจของครัวเรือนในเรื่องที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ดิน แรงงาน และการจัดการในด้านที่เกี่ยวกับการเพาะปลูก การทำปุ๋ยสัตว์ หรือการทำงานที่ไม่ใช่เกษตร ระบบเกษตรนี้ เป็นระบบที่นำรายได้มาสู่ครอบครัวของเกษตรกรในด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริโภค และการออมทรัพย์

ภูมิปัญญาขั้นตอนการปลูก พบว่า กระบวนการขั้นตอนการปลูกกล้วยหอมทอง ได้แก่ 1)สมาชิกเข้าร่วมโครงการ 2)ให้แนะนำศึกษาการปลูกกล้วยหอมทอง 3)การวางแผนการเพาะปลูก การเตรียมแปลงปลูก คัดเลือกหน่อพันธุ์ที่ใช้ปลูก วิธีการปลูก 4)การดูแลรักษา 5)การเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งสอดคล้องกับ สหกรณ์จังหวัดชุมพร(2552: 5) รายงานมาตรฐานการผลิต ได้ระบุไว้ว่า การผลิตกล้วยจะต้องปลอดสารเคมีทุกขั้นตอน ตั้งแต่ 3 เดือนก่อนการปลูกหน่อต้นแรก จนถึงเก็บเกี่ยวผลผลิต ครั้งสุดท้ายในแปลงเดียวกัน ซึ่งจะรวมหมายถึงกล้วยที่จะเก็บผลผลิตในรุ่น

ที่สองขึ้นไปด้วย การปลอดสารเคมีในที่นี้ จะหมายถึง การห้ามใช้ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าเชื้อ ยาฆ่าหญ้าที่ผ่านกรรมวิธี หรือ กระบวนการการผลิตทางอุตสาหกรรมทุกชนิด และต้องไม่ใช่สารเคมีเหล่านี้ในแปลงปลูกกล้วย ไม่ว่าจะใช้โดยตรงกับหน่อ หรือ ต้นกล้วย หรือใช้กับพืชชนิดอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ จะไม่ รวมถึงสารธรรมชาติที่ผู้ผลิตทำด้วยตัวเอง หรือที่สามารถที่จะพิสูจน์ได้ว่าใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ และจะไม่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ระบบนิเวศน์ ผลผลิตและสุขภาพของมนุษย์อย่างแน่นอน พันธุ์กล้วยจะต้องเป็นกล้วยหอมทองเท่านั้น แหล่งที่มาของผลผลิตกล้วยที่จะจำหน่ายให้ผู้ซื้อจะต้องมีการขึ้นทะเบียนทั้งตัวสมาชิกและแปลงปลูกตามระเบียบและขั้นตอนที่จะกำหนด และกลุ่มผู้ผลิตต้องรับรองได้ว่าเป็นกล้วยจากแปลงที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้วเท่านั้น เพื่อป้องกันสารเคมีตกค้างในผลผลิตอย่างสมบูรณ์ ผู้ผลิตต้องมีการจัดการป้องกันสารเคมีจากพื้นที่ใกล้เคียงของแปลงปลูกของตนด้วย โดยปลูกห่างจากแนวเขตแดนของแปลงอย่างน้อย 10 เมตร และหากมีความเป็นไปได้ในการใช้สารเคมีในแปลงข้างเคียงจริง ก็จะต้องมีการจัดการป้องกันสารเคมีจากแปลงข้างเคียง เช่น การห่อเครือ การปลูกพืชอื่นๆ เพื่อเป็นแนวกัน ฯลฯ ซึ่งการจัดการเหล่านี้ จะต้องได้รับการตรวจและการยืนยันจากผู้ซื้อว่าเพียงพอหรือไม่ ขั้นตอนการผลิตกล้วยหอมทอง ประกอบไปด้วย สมาชิกเข้าร่วมโครงการ ให้การศึกษาการปลูกกล้วยหอมทอง การวางแผนการเพาะปลูก การเตรียมแปลงปลูก คัดเลือกหน่อพันธุ์ที่ใช้ปลูก วิธีการปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งสอดคล้องกับ นายนิคม แยมแสง และนายสมพงษ์ รื่นฤทัย เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า ขั้นตอนวิธีการผลิตกล้วยหอมทอง ประกอบไปด้วย การวางแผนการผลิต ศึกษาการปลูก การเตรียมดิน วิธีการปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต การบรรจุภัณฑ์ การขนส่งกล้วยหอมทอง

2.2.2 ภูมิปัญญาในการดูแลรักษาสวนกล้วยหอมทอง

ภูมิปัญญาในการดูแลรักษาสวนกล้วยหอมทอง พบว่า มีขั้นตอนต่างๆ ในการดูแลรักษาสวนกล้วยหอมทองดังต่อไปนี้คือ 1)การให้น้ำ ต้องให้น้ำอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อป้องกันหน้าดินแห้ง 2)การใส่ปุ๋ย จะใส่หลังจากปลูกกล้วย 7 วัน ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก แบ่งใส่ตามรอบ เมื่ออายุกล้วยได้ 3 เดือน และ 6 เดือน เพื่อการเจริญเติบโตของต้น 3)การกำจัดวัชพืช ทำโดยการถาก หรือบางทีก็จะปลูกพืชคลุมดิน ได้แก่ ถั่วลิสง ปอเทือง 4)การกำจัดแมลงศัตรูพืช จะใช้น้ำหมักชีวภาพ และน้ำส้มควันไม้ นำมาใช้ฉีดที่ต้นกล้วย 5)การตัดแต่งหน่อ หลังจากปลูกกล้วยแล้วประมาณ 3-4 เดือน และเมื่อกล้วยอายุได้ 7-8 เดือน ต้องมีการไถหน่อทดแทนเหลือไว้เพียง 2 หน่อ ตัดแต่งใบแก่หรือใบที่เป็นโรคออกให้เหลือประมาณ 7-9 ใบ 6)การค้ำยัน ค้ำกล้วยทุกต้นที่ออกปลี โดยค้ำบริเวณเครือ และลำต้น 7)การตัดปลี เมื่อปลีกล้วยบาน ต้องตัดปลีทิ้ง 8)การหุ้มเครือ หลังจากตัดปลีไปแล้ว 25-30 วัน ต้องทำการหุ้มเครือด้วยถุงกระดาษ หรือถุงพลาสติกสีฟ้า สอดคล้องกับ นายอนุชา ศรีนอง เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2556, นายสมคิด ศรีสุวรรณ เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2556

ได้กล่าวไว้ว่า การให้น้ำ ต้องให้น้ำอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อป้องกันหน้าดินแห้ง การให้ปุ๋ย หลังจากกล้วยตั้งตัวได้ ให้ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3 กิโลกรัม ต่อต้น ต่อครั้ง และนับจากการใส่ปุ๋ยครั้งแรกไปอีกประมาณ 5 เดือน ให้ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกประมาณ 3-5 กิโลกรัม ต่อต้น ต่อครั้ง เพื่อการเจริญเติบโตของต้น และการตกเครือที่มีคุณภาพ การกำจัดวัชพืช จะทำโดยการถาก หรือบางทีก็จะปลูกพืชคลุมดิน ได้แก่ ถั่วลิสง เพื่อป้องกันวัชพืช ส่วนแมลงศัตรูพืช จะใช้น้ำหมักชีวภาพ ซึ่งทำเองจากการนำเศษผัก กากผลไม้ ใบกล้วย มาทำการหมัก หลังจากนั้นนำมาใช้ฉีดที่ต้นกล้วยเพื่อกันแมลงทำการตัดแต่งหน่อ หลังจากปลูกกล้วยแล้วประมาณ 3-4 เดือน เพื่อให้ต้นแม่มีความสมบูรณ์ เมื่อกล้วยอายุได้ 7-8 เดือน ต้องมีการไถหน่อทดแทน เหลือไว้เพียง 2 หน่อ ตัดแต่งใบแก่หรือใบที่เป็นโรคออก ให้เหลือประมาณ 8 ใบ เพื่อเพิ่มความเจริญของผลกล้วย ทำการค้ำยันกล้วยทุกต้นที่ออกปลี โดยค้ำบริเวณเครือ และกลางลำต้น เพื่อป้องกันต้นล้มหรือโค้งงอ เมื่อปลีกล้วยบาน ต้องตัดปลีทิ้ง เพื่อให้ผลกล้วยเจริญเร็วขึ้นเร็วขึ้น หลังจากตัดปลีไปแล้ว 1 เดือน ต้องทำการห่มเครือด้วยถุงกระดาษ หรือถุงพลาสติกสีฟ้า เพื่อให้ผิวกล้วยสวย ป้องกันการถูกแมลงทำลาย ซึ่งสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการเกษตร(2547: 7) พืชเศรษฐกิจ ได้ระบุไว้ว่า 1)การให้น้ำ กล้วยหอมทองเป็นพืชที่มีใบใหญ่ ลำต้นอวบน้ำ ต้องการน้ำมากตลอดทั้งปี ในฤดูแล้งไม่ควรปล่อยให้หน้าดินแห้ง เพราะรากกล้วยส่วนใหญ่จะแผ่กระจายอยู่ใกล้กับผิวดิน ดังนั้นควรให้น้ำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง 2)การใส่ปุ๋ย ควรใส่ปุ๋ยครั้งแรก หลังจากปลูก 1 อาทิตย์ ครั้งที่ 2 หลังจากครั้งแรก 1 เดือน ครั้งที่ 3 ใส่หลังจากครั้งที่ 2 ประมาณ 1 เดือน โดยใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก โดยใส่ต้นละ 1-2 กิโลกรัม โดยใส่เมื่อกล้วยมีอายุ 1 เดือน 3 เดือน และ 5 เดือน ตามลำดับ 3)การแต่งหน่อ ควรไถหน่อเพียง 2 หน่อ เพื่อไว้แทนที่ต้นแม่เดิม โดยเลือกไว้หน่อที่อยู่ตรงกัน ข้ามกับของต้นเดิม ซึ่งหน่อพวกนี้จะมีแข็งแรง ส่วนหน่อที่เกิดมาทีหลังเรียกว่า หน่อตาย ไม่ควรเอาไว้ 4)การค้ำกล้วย ควรทำการค้ำกล้วยหลังจากตกเครือแล้ว 1 เดือน เพื่อป้องกันต้นกล้วยล้ม 5)การตัดแต่งใบ เมื่อกล้วยอายุ 3-4 เดือน เริ่มแต่งใบล่างออก 2-3 ใบ โดยให้ก้านกล้วยห่างจากต้นประมาณ 1 นิ้ว เมื่อกล้วยอายุ 6-7 เดือน แต่งใบให้เหลือใบ 8-10 ใบ ถ้าตัดมากกว่านี้ต้นกล้วยจะสูงและเครือกล้วยไม่สมบูรณ์

6)การห่อผล หลังจากตัดปลีแล้ว ควรมีการห่อผล เพื่อให้ผิวกล้วยสวยงามปราศจากโรคแมลงทำลาย ควรห่อเครือกล้วยด้วยถุงกระดาษหรือถุงพลาสติกสีฟ้า 7)การกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช สามารถทำได้โดย วิธีกล ได้แก่ การถอน ดาย หรือถากด้วยจอบ ควรทำการกำจัดในขณะที่วัชพืชมีต้นเล็กก่อนออกดอก เพื่อป้องกันการระบาดและแพร่กระจายมากยิ่งขึ้น โดยเก็บมารวมกันแล้วทำการเผาหรือฝัง ป้องกันการถูกลมพัดพาไปงอกเป็นต้นใหม่ต่อไป วิธีเขตกรรม เป็นการปลูกพืชคลุมดินเพื่อลดปริมาณวัชพืชในแปลงกล้วย วิธีคลุมดิน เมื่อตัดแต่งก้านใบกล้วยแล้ว ใช้ใบกล้วยช่วยคลุมหน้าดินไว้ เป็นวิธีที่ช่วยลดปริมาณวัชพืชลงได้ การกำจัดศัตรูพืช สามารถป้องกันได้โดยการทำมาสะอาดโคนคอก

กล้วย เผาทิ้ง หรือใช้สารเคมีประเภทดูดซึม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการรับสิ่งใหม่ สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2534: 26) การรับสิ่งใหม่หรือการรับของใหม่ มีความหมายเกี่ยวกับ วัตถุในด้านที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี และที่ไม่ใช่วัตถุอันได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด ทักษะคติและอุดมการณ์ในชุมชนหนึ่งๆ การที่จะมีสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้นได้นั้นจะต้องมีแหล่งที่มาอยู่ 3 ประการ คือ การค้นพบ การคิดค้นประดิษฐ์ การแพร่กระจาย จึงสอดคล้องกับแนวคิดการสร้างปัญญา ทศนีย์ ทองสว่าง(2549: 59) ได้อธิบายไว้ว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญญา คือ การลงมือปฏิบัติ ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดปัญญาเพราะการลงมือปฏิบัติสิ่งใดๆ ปัญญาจะเกิดขึ้นได้จากการทำสิ่งใดอย่างมีสติรู้ตัว ดังนั้นการเกิดปัญญาจากการปฏิบัติจนเกิดเป็นประสบการณ์ จึงถือเป็นปัญญาขั้นสูงสุด

2.2.3 ภูมิปัญญาในการเก็บเกี่ยวกล้วยหอมทอง

ภูมิปัญญาในการเก็บเกี่ยวกล้วยหอมทอง พบว่า การเก็บเกี่ยว จะพิจารณาจากขนาดของเหล็มกล้วยเป็นส่วนใหญ่ กล้วยที่ส่งเป็นสินค้าออกจะต้องตัดผลกล้วยเมื่อผลมีความแก่ประมาณ 75%-80% การตัดเครือกล้วย ใช้มือข้างหนึ่งจับปลายเครือ อีกข้างฟันก้านเครือ นำเครือกล้วยไปวาง โดยเอาทางด้านปลายเครือขึ้นไว้ข้างบน การปาดหวี ทำการปาดโดยหันปลายมีดเข้าหาตัว และหมุนเครือกล้วยไปเรื่อยๆ จากนั้นเอาหวีกล้วยที่ปาดแล้วแช่น้ำในอ่างที่เตรียมไว้ทันที สอดคล้องกับ นายอ้อม ทองยิ้ม, นายสาคร ทองบุญช่วย เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า หลังจากตัดปลีไปประมาณ 90 วัน จะทำการตัดเครือกล้วย โดยสังเกตจากเหล็มของผลกล้วย ซึ่งจะสัมพันธ์กับมุมของเหล็มผล หรือสังเกตใบที่ติดกับเครือเริ่มเหี่ยวแห้ง จากนั้นเก็บไม้ค้ำเครือกล้วยออกให้หมด แล้วทำการตัดโดยใช้มือข้างหนึ่งจับที่ปลายเครือ และอีกข้างฟันก้านเครือออก โดยให้เหลือก้านเครือไว้ติดกับเครือยาวๆ จากนั้นนำเครือกล้วยไปวางเอาทางด้านปลายเครือขึ้นไว้ข้างบน แล้วนำเครือกล้วยไปชำแหละเป็นหวีๆ ต่อไป โดยให้ปลายผลกล้วยชี้ลงดิน และทำการปาดโดยหันปลายมีดเข้าหาตัว และหมุนเครือกล้วยไปเรื่อยๆ จากนั้นเอาหวีกล้วยที่ปาดแล้วแช่น้ำในอ่างที่เตรียมไว้ทันที ถ้าส่งออกต้องตัดผลกล้วยทันทีที่ผลมีความแก่ประมาณ 75% - 80% ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเกษตรอำเภอละแม(2548: 54) การปลูกพืชเศรษฐกิจ ได้ระบุไว้ว่า การเก็บเกี่ยวกล้วยหอมทองจะพิจารณาจากขนาดของเหล็มกล้วยเป็นส่วนใหญ่ หรืออาจใช้วิธีนับวันที่ปลีกล้วยออก ถ้าส่งเป็นสินค้าออกต้องตัดผลกล้วยเมื่อผลมีความแก่ประมาณ 75% ระยะเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมอาจพิจารณาจากลักษณะอื่นอีก เช่น การนับจำนวนวันของกล้วย โดยเริ่มนับจากวันที่ปลีกล้วยไหลออกมาให้เห็นจนถึงวันเก็บเกี่ยวได้ หรือเริ่มต้นจากวันที่กาบดอกของหวีแรกเปิดออกจนถึงวันเก็บเกี่ยว งานเก็บเกี่ยวเริ่มจากการเก็บไม้ค้ำเครือกล้วยออกให้หมด วิธีตัดจะใช้มือหนึ่งจับปลายเครือและอีกมือหนึ่งฟันก้านเครือออก โดยให้เหลือก้านเครือไว้ติดกับเครือยาวๆ แล้วนำเครือกล้วยไปวางโดยเอาทางด้านปลายเครือขึ้นไว้ข้างบน แล้วนำเครือกล้วยไปชำแหละต่อไป และสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร

(2547: 5-6) จากหนังสือพืชเศรษฐกิจ ได้ระบุไว้ว่า การเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวกล้วยหอมทองที่ถูกต้อง ใช้วิธีนับวันที่ปลีกล้วยออก หรือพิจารณาจากเหลี่ยมของผลกล้วย ซึ่งสัมพันธ์กับมุมของเหลี่ยมผล หรือสังเกตในที่ติดกับเครือเริ่มเหี่ยวแห้ง ถ้าส่งเป็นสินค้าออกต้องตัดผลกล้วยเมื่อผลแก่ประมาณ 70%-75% เพื่อป้องกันการโคนล้มของกล้วย และทำให้หน่อใหม่แข็งแรง หลังจากปลุกกล้วยไปแล้วประมาณ 5 – 6 เดือน ให้บังคับการเกิดหน่อตามประมาณ 2 หน่อ ด้วยการปาดหน่อ โดยให้หน่อที่ 1 และหน่อที่ 2 อายุห่างกันประมาณ 4 เดือน ตัดแต่งใบให้เหลืออยู่ต้นละ 6 – 8 ใบ ทำการค้ำยันต้นที่หลังตัดปลี ทำการตัดปลีออกหลังจากปลีบานต่อไปจากหวีดินเต่า อีก 2 ชั้น การป้องกันโรคและแมลง โดยตัดทำลายต้นที่เป็นโรคด้วยการเผาทั้งเก็บเกี่ยวผลผลิต หลังจากตัดปลี ประมาณ 90 วัน โดยเก็บเกี่ยวในตอนเช้าวิธีการชำหากล้วยออกเป็นหวีๆ โดยให้ปลายผลของกล้วยชี้ลงดิน และทำการปาดโดยหันปลายมีดเข้าหาตัวและหมุนเครือกล้วยไปเรื่อย ๆ จากนั้นเอาหวีกล้วยแช่น้ำในอ่างทันที และสอดคล้องกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดชุมพร(2552: 4) การปลุกกล้วยหอมทอง ได้ระบุไว้ว่า การเก็บเกี่ยว ประมาณ 60-90 วัน กล้วยจะแก่พอดี ก็จะทำให้การเก็บเกี่ยว สามารถสังเกตได้จากกล้วยหวีสุดท้ายเริ่มกลม สีผลจางลงกว่าเดิม ถ้าปล่อยให้แก่คาต้นมากเกินไปจะทำให้เปลือกกล้วยแตก ผลเสียหาย จะเก็บเกี่ยวกล้วยหอมที่มีความแก่ประมาณ 70%

2.2.4 ภูมิปัญญาในการห่อบรรจุภัณฑ์และการขนส่งเกี่ยวกับกล้วยหอมทอง

ภูมิปัญญาในการห่อบรรจุภัณฑ์และการขนส่งเกี่ยวกับกล้วยหอมทอง พบว่า สมาชิกนารอบรรทุก กล้วยมาส่งที่กลุ่ม เจ้าหน้าที่ทำการคัดแยกตรวจดูน้ำหนักกล้วย นำกล้วยที่ผ่านการคัดแยกแล้วไปชั่งน้ำหนัก ทำการตากแห้งกล้วย ล้างด้วยน้ำสบู่ วางบนสายพานลำเลียง นำแช่ลงในถังน้ำสะอาด ผ่านอุโมงค์เป่าลม ตรวจสอบแมลง เช็ดผลกล้วย ตีตีสติกเกอร์ นำมาวางเรียงในกล่องกระดาษ นำมาชั่งน้ำหนัก ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเกษตรอำเภอละแม(2548: 55) การปลูกพืชเศรษฐกิจ ได้ระบุไว้ว่ากล้วยที่จะส่งออก จะต้องมือน้ำหนักต่อลูกอย่างน้อย 110 กรัมขึ้นไป รอยแผลชำรุดตำหนิ และปานบนผิวกล้วยนั้น รวมแล้วจะต้องไม่เกินประมาณ 20% ของเนื้อที่ผิว ทั้งหวี แต่ทั้งนี้จะไม่ รวมถึงแผลเป็นที่ประเินได้ว่าอาจจะมีผลต่อการเสื่อมคุณภาพของผลผลิต ระหว่างการขนส่ง หลังจากการเก็บเกี่ยวแล้วกล้วยทุกเครือจะต้องมีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ผลิตและแปลงปลูกให้ชัดเจนโดยติดสติกเกอร์ไว้ที่ผลกล้วย ตั้งแต่การเก็บเกี่ยวผลผลิตจนถึงการปล่อยสินค้าออกจากโรงงานบรรจุ จะไม่ใช้สารเคมีทุกชนิด ไม่ว่าจะใช้โดยตรง กับผลผลิต หรือจะใช้กับวัสดุ อุปกรณ์ และปัจจัยการผลิตอื่นๆ เช่น น้ำ ฯลฯ การบรรจุหีบห่อ บรรจุกล้วยลงในกล่องกระดาษลูกฟูกแข็ง ขนาด 32 x 50 x 22 เซนติเมตร กล่องละ 12 กิโลกรัม ทำการจัดเรียงอย่าให้ชำ โดยมีแผ่นกั้นระหว่างหวี ทำการระบายความร้อนของกล้วยด้วยลมเย็นจนกระทั่งอุณหภูมิลดลงเหลือ 15 องศาเซลเซียส จึงปิดฝากล่องแล้วจัดเรียงในตู้เก็บรักษาที่มีการวางก้อนสารละลายยิมตัวโปแตสเซียมเปอร์มังกาเนตไว้ทั่วบริเวณตู้

อุณหภูมิในการเก็บรักษาจะอยู่ที่ 15 องศาเซลเซียส โดยกล้วยที่จะส่งออกทั้งหมด จะต้องถูกนำเข้าไปตู้เย็นภายใน 36 ชั่วโมง หลังการเก็บเกี่ยว สามารถแยกเป็นขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ เริ่มจากการขนย้ายไปยังแหล่งรวบรวม รวบรวมไว้ในที่ร่ม ตรวจสอบคุณภาพสินค้าเบื้องต้น ได้แก่ ความแก่ ขนาด ตาหนิ แล้วแบ่งออกตามคุณภาพ ข้าหละเป็นหวี แชล่งน้ำเพื่อไม่ให้ข้า และขจัดยางออก ต้องแต่งหวีโดยคัดผลที่มีรูปร่างผิดปกติหรือมีตาหนิออกนำหวีที่สะอาดขึ้นจากน้ำ จุ่มน้ำยาฆ่าเชื้อ บรรจุกล่อง ทำการขนย้ายโดยรถยนต์ไปยังท่าเรือ และขนส่งโดยตู้ห้องเย็นไปยังจุดหมายปลายทางคือ ท่าเรือโกเบ ประเทศญี่ปุ่น และสอดคล้องกับนายเจริญ เพ็ชรสงค์ เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า นำกล้วยที่สมาชิกกลุ่มส่งมาทำการคัดแยก โดยคัดหวีที่ได้ขนาดที่ต้องการและมีความสมบูรณ์ มีน้ำหนักต่อลูกอย่างน้อย 110 กรัมขึ้นไป มาล้างทำความสะอาด เป่ากล้วยให้แห้งด้วยแรงลม ตรวจสอบคุณภาพโดยเน้นการตรวจสอบโรคแมลงอย่างละเอียดไม่ให้มีสิ่งแปลกปลอมที่หลงเหลือติดไปกับผลกล้วย และจะต้องผ่านกรรมวิธี ดังนี้ ชั่งน้ำหนักผล ตกแต่งกล้วย ล้างด้วยน้ำสบู่ นำมาวางบนสายพานลำเลียง นำมาแชล่งในถังน้ำสะอาด ผ่านอุโมงค์เป่าลมเพื่อให้ผลแห้ง ตรวจสอบแมลง เช็ดทำความสะอาดผลกล้วย ตัดสติ๊กเกอร์บนผล แล้วบรรจุผลกล้วยลงในกล่องกระดาษลูกฟูกแข็ง ขนาด 32 x 50 x 22 เซนติเมตร กล่องละ 12 กิโลกรัม ทำการจัดเรียงอย่าให้ข้า โดยมีแผ่นกั้นระหว่างหวี ทำการระบายความร้อนของกล้วยด้วยลมเย็นจนกระทั่งอุณหภูมิลดลงเหลือ 15 องศาเซลเซียส นำมาชั่งน้ำหนัก นำเข้าห้องเย็น เพื่อเตรียมขนส่ง และสอดคล้องกับนายอ้อม ทองยิม เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า นำกล้วยที่สมาชิกกลุ่มส่งมาทำการคัดแยกหวี โดยคัดหวีที่ได้ขนาดที่ต้องการและมีความสมบูรณ์ ล้างทำความสะอาด เป่ากล้วยให้แห้งด้วยแรงลม ตรวจสอบคุณภาพโดยเน้นการตรวจสอบโรคแมลงอย่างละเอียดไม่ให้มีสิ่งแปลกปลอมที่หลงเหลือติดไปกับผลกล้วย และการบรรจุกล่อง บรรจุผลกล้วยลงในกล่องกระดาษลูกฟูกแข็ง ขนาด 32 x 50 x 22 เซนติเมตร กล่องละ 12 กิโลกรัม ทำการจัดเรียงอย่าให้ข้า โดยมีแผ่นกั้นระหว่างหวี ทำการระบายความร้อนของกล้วยด้วยลมเย็นจนกระทั่งอุณหภูมิลดลงเหลือ 15 องศาเซลเซียส และมีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ผลิตและแปลงปลูกให้ชัดเจนโดยติดสติ๊กเกอร์ไว้ที่ผลกล้วยเพื่อให้ทราบว่าเป็นกล้วยหอมทองของสมาชิกรายใด เพื่อการตรวจสอบย้อนกลับ นำมาชั่งน้ำหนัก และทำการขนส่งโดยทางเรือ จึงสอดคล้องกับทฤษฎีการซึ่มซับข้อมูล เต็มดวง รัตนทัศนีย(2534: 215) ได้ระบุไว้ว่า เป็นการนำเอาความรู้หรือข้อมูลที่ได้รับใหม่เข้าไปผสมกลมกลืนกับความรู้เดิม ซึ่งอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น

2.2.5 ภูมิปัญญาในด้านการตลาดและส่งออกเกี่ยวกับกล้วยหอมทอง

ภูมิปัญญาในด้านการตลาดและส่งออกเกี่ยวกับกล้วยหอมทอง พบว่า ตลาดกล้วยหอมทองของกลุ่ม จะประกอบไปด้วย ตลาดต่างประเทศ ตลาดกรุงเทพ และตลาดท้องถิ่น กล้วยหอมทองที่เป็นเกรด A จะทำการส่งออกต่างประเทศ กล้วยหอมทองที่เป็นเกรด B จะทำการส่ง

ตลาดกรุงเทพ กล้วยหอมทองที่ตกเกรด จะมีตลาดท้องถิ่น ตลาดแปรรูปเข้ามารับซื้อ การส่งออก เริ่มจากการติดต่อขายกับลูกค้าต่างประเทศ รวบรวมผลผลิตกล้วยหอมทองตามสัญญาซื้อขาย คัดคุณภาพ บรรจุหีบห่อเพื่อการส่งออก เก็บรักษาหีบห่อ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเกษตรอำเภอละแม (2548: 58) การปลูกพืชเศรษฐกิจ ได้ระบุไว้ว่า ตลาดของกล้วยหอมทอง จะประกอบไปด้วย ตลาดท้องถิ่น ตลาดต่างจังหวัด ตลาดกรุงเทพ และตลาดต่างประเทศ โดยดูจากผลผลิตที่สมาชิกรวบรวมมาส่งกลุ่ม โดยกลุ่มจะทำการคัดคุณภาพของสินค้าตามข้อกำหนดของสัญญา และส่งไปยังตลาดต่างๆ

กล้วยเกรด A จะมีน้ำหนักผล 110 กรัมขึ้นไป จะอยู่ที่ราคาดิโลกรัมละ 14.50 บาท ส่วนกล้วยเกรด B จะมีน้ำหนักผล 100-110 กรัม จะอยู่ที่ราคาดิโลกรัมละ 10 บาท ส่วนกล้วยตกเกรดหมายถึงกล้วยที่มีผลเล็ก สุกเกินไป จะอยู่ที่ราคาดิโลกรัมละ 3-4 บาท โดยกล้วยที่ตกเกรดจะมีตลาดแปรรูปผลผลิตเข้ามารองรับ เพื่อนำไปทำกล้วยฉาบ กล้วยกวน เค้กกล้วยหอม สำหรับในการส่งออกกล้วยหอมทองนั้น กลุ่มเกษตรกรก็ต้องผลิตกล้วยหอมทองตามข้อกำหนดไว้ในสัญญา โดยกระบวนการส่งออก เริ่มจากการติดต่อขายกับลูกค้าต่างประเทศ รวบรวมผลผลิตกล้วยหอมทองตามสัญญาซื้อขาย คัดคุณภาพ บรรจุหีบห่อเพื่อการส่งออก เก็บรักษาหีบห่อบรรจุกล้วยหอมทองภายใต้อุณหภูมิที่ควบคุม 13-15 องศาเซลเซียส ขนส่งหีบห่อที่บรรจุกล้วยหอมทองภายใต้อุณหภูมิที่ควบคุมไปยังลูกค้าต่างประเทศ ตรวจสอบ รับมอบ ส่งมอบสินค้า และวิธีการชำระเงิน และสอดคล้องกับนายเจริญ เพ็ชรสงค์ เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2556, นายสมใจ แสงขำ เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า ดูจากผลผลิตที่สมาชิกรวบรวมมาส่งกลุ่ม โดยกลุ่มจะทำการคัดคุณภาพของสินค้า และส่งไปยังตลาดต่างๆ ตามเกรดของกล้วย ส่วนกล้วยที่ตกเกรดจะมีตลาดแปรรูปเข้ามารองรับ เพื่อนำไปทำกล้วยฉาบ กล้วยกวน เค้กกล้วยหอม รายได้จากการขายกล้วยของสมาชิกจะอยู่ที่ 10,000-20,000 บาท ต่อไร่ สำหรับในการส่งออกกล้วยหอมทองนั้น กลุ่มเกษตรกรก็ต้องผลิตกล้วยหอมทองตามข้อกำหนดไว้ในสัญญา โดยกระบวนการส่งออก เริ่มจากการติดต่อขายกับลูกค้าต่างประเทศ รวบรวมผลผลิตกล้วยหอมทองตามสัญญาซื้อขาย คัดคุณภาพบรรจุหีบห่อเพื่อการส่งออก เก็บรักษาหีบห่อ และสอดคล้องกับนายโกศล โกมินทร์ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า ดูจากผลผลิตที่สมาชิกรวบรวมมาส่งกลุ่ม โดยกลุ่มจะทำการคัดคุณภาพของสินค้าตามข้อกำหนดของสัญญา และส่งไปยังตลาดต่างๆ กล้วยเกรด A จะมีน้ำหนักผล 110 กรัมขึ้นไป จะอยู่ที่ราคาดิโลกรัมละ 14.50 บาท ส่วนกล้วยเกรด B จะมีน้ำหนักผล 100-110 กรัม จะอยู่ที่ราคาดิโลกรัมละ 10 บาท ส่วนกล้วยตกเกรดหมายถึงกล้วยที่มีผลเล็ก สุกเกินไป จะอยู่ที่ราคาดิโลกรัมละ 3-4 บาท โดยกล้วยที่ตกเกรดจะมีตลาดแปรรูปผลผลิตเข้ามารองรับ เพื่อนำไปทำกล้วยฉาบ กล้วยกวน เค้กกล้วยหอม รายได้จากการขายกล้วยของสมาชิกจะอยู่ที่ 15,000-30,000 บาท ต่อไร่ สำหรับในการส่งออกกล้วยหอมทองนั้น กลุ่มเกษตรกรก็ต้องผลิตกล้วยหอมทองตามข้อกำหนดไว้ในสัญญา โดยกระบวนการส่งออก เริ่มจากการติดต่อขายกับลูกค้าต่างประเทศ

รวบรวมผลผลิตกล้วยหอมทองตามสัญญาซื้อขาย คัดคุณภาพบรรจุหีบห่อเพื่อการส่งออก เก็บรักษาหีบห่อ

2.2.6 ภูมิปัญญาในการทำอาชีพเสริมรายได้จากสวนกล้วยหอมทอง

ภูมิปัญญาในการทำอาชีพเสริมรายได้จากสวนกล้วยหอมทอง พบว่า นิยมปลูกพืชแซม พืชที่นิยมปลูกคือ ผักเหลียง ผักหวาน ถั่วลิสง และเห็ดฟาง เป็นการเสริมรายได้อีกหนึ่งทางหนึ่ง นิยมปลูกกล้วยหอมทองเป็นพืชแซมยางพารา ปาล์มน้ำมัน จนกว่ายางพารา และปาล์มน้ำมัน มีอายุได้ 3 ปี ถึงจะเอาออก ซึ่งสอดคล้องกับ นายสุริย หนูทอง เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า การปลูกพืชแซมแบบผสมผสานกับการปลูกพืชร่วมกล้วยหอมทอง ในพื้นที่ของตำบลทุ่งควาต์ นิยมปลูกผักเหลียง ผักหวาน ถั่วลิสง เห็ดฟางในสวนกล้วยหอมทอง เป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์ สามารถนำไปขายได้ราคาดีเป็นการเสริมรายได้อีกหนึ่งทางหนึ่ง นอกจากรายได้จากกล้วยหอมทอง และถั่วลิสงถือเป็นพืชคลุมดินที่สามารถป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน และเป็นการควบคุมวัชพืชในสวนกล้วยได้อีก นอกจากนี้เกษตรกรยังนิยมปลูกกล้วยหอมทองเป็นพืชแซมยางพารา ปาล์มน้ำมัน เพราะกล้วยเป็นพืชให้ร่มเงา ต้นยาง และต้นปาล์มเล็ก จะได้อาศัยร่มเงาจากต้นกล้วย เกษตรกรในพื้นที่จึงมีรายได้เสริมในการปลูกพืชตลอดควบคู่กับการปลูกกล้วยหอมทอง และสอดคล้องกับนางลิ่งเหียง โอฟัง เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า การปลูกพืชแซมแบบผสมผสานกับการปลูกพืชร่วมกล้วยหอมทอง ในพื้นที่ของตำบลทุ่งควาต์ นิยมปลูกถั่วลิสง เห็ดฟางเป็นส่วนใหญ่ในสวนกล้วยหอมทอง และผลผลิตที่ได้สามารถนำไปขายเป็นการเสริมรายได้อีกหนึ่งทางหนึ่ง นอกจากรายได้จากกล้วยหอมทอง และถั่วลิสงเป็นพืชคลุมดินที่สามารถป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน และยังเป็นการช่วยควบคุมวัชพืชในสวนกล้วยได้อีก นอกจากนี้เกษตรกรยังนิยมปลูกกล้วยหอมทองเป็นพืชแซมยางพารา ปาล์มน้ำมัน ซึ่งระยะเวลาการปลูกกล้วยในสวนยางพาราและปาล์มน้ำมัน จนกว่ายางพารา และปาล์มน้ำมันมีอายุได้ 3 ปี ถึงจะเอาออก ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเกษตรอำเภอละแม(2550: 9-12) คำแนะนำการปลูกกล้วยหอมทอง ได้ระบุไว้ว่า การปลูกพืชแซมแบบผสมผสานกับการปลูกพืชร่วมกล้วยหอมทอง ในพื้นที่ของตำบลทุ่งควาต์ นิยมปลูกผัก เหลียง ผักหวาน ถั่วลิสง เห็ดฟางในสวนกล้วยหอมทอง นอกจากนี้เกษตรกรบางรายเลี้ยงปลา โดยสามารถนำผลผลิตไปขายได้ราคาดีเป็นการเสริมรายได้อีกหนึ่งทางหนึ่ง นอกจากรายได้จากกล้วยหอมทอง และเป็นพืชคลุมดินที่สามารถป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน และเป็นการควบคุมวัชพืชในสวนกล้วยได้อีก นอกจากนี้เกษตรกรยังนิยมปลูกกล้วยหอมทองเป็นพืชแซมยางพารา ปาล์มน้ำมัน อีกด้วย และสอดคล้องกับทฤษฎีศักยภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย สัญญา สัญญาวิวัฒน์(2550: 17) ได้ระบุไว้ว่า ทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เกิดการพัฒนา หมายความว่า ปัจจัยเหตุคือ ทรัพยากรธรรมชาติก่อให้เกิดปัจจัยผล คือการพัฒนา เพราะเมื่อมีทรัพยากรแล้วนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น ผลที่ได้ก็สามารถนำไปใช้เพื่อยกระดับ

คุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น จึงสอดคล้องกับ ทฤษฎีการรับสิ่งใหม่ สมคักดี ศรีสันติสุข(2534: 26) การรับสิ่งใหม่หรือการรับของใหม่ มีความหมายเกี่ยวกับ วัตถุในด้านที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีและที่ไม่ใช่วัตถุนั้น ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด ทศนคติและอุดมการณ์ในชุมชนหนึ่งๆ การที่จะมีสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้นได้นั้นจะต้องมีแหล่งที่มาอยู่ 3 ประการ คือ การค้นพบ(Discovery) การคิดค้นประดิษฐ์(Invention) การแพร่กระจาย (Diffusion) และสอดคล้องกับทฤษฎีระบบการเกษตร สมคักดี ศรีสันติสุข(2534: 81) กล่าวถึง ทฤษฎีระบบการเกษตรขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทั้งหมด ซึ่งแยกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ(Technical for natural element) และส่วนที่เกี่ยวกับมนุษย์(Human element) สำหรับส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติมีอยู่ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านกายภาพ ได้แก่ น้ำ ดิน แสงแดด อุณหภูมิ ฯลฯ ส่วนปัจจัยด้านชีวภาพ ได้แก่ พืช เชื้อโรค สัตว์ แมลง ฯลฯ สำหรับส่วนที่เกี่ยวกับมนุษย์(Human element) แบ่งแยกได้ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยที่บุคคลไม่สามารถที่จะควบคุมได้ แบ่งได้ 3 กลุ่มใหญ่ คือ โครงสร้างของชุมชน เช่น ความเชื่อ ค่านิยมสถาบันต่างๆ มีอยู่ 2 ส่วน ได้แก่ สถานที่ และความหนาแน่นของประชากร ส่วนปัจจัยภายใน คือ ปัจจัยที่บุคคลสามารถที่จะควบคุมได้ เช่น การตัดสินใจของครัวเรือนในเรื่องที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ดิน แรงงาน และการจัดการในด้านที่เกี่ยวกับการเพาะปลูก การทำปุ๋ยสัตว์ หรือการทำงานที่ไม่ใช่เกษตร ระบบเกษตรนี้ เป็นระบบที่น่ารายได้มาสู่ครอบครัวของเกษตรกรในด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริโภค และการออมทรัพย์ และสอดคล้องกับทฤษฎีปรัวรรตนิยม สัญญา สัญญา วิวัฒน์(2550: 39) ได้กล่าวไว้ว่าสามารถนำเอาแนวคิด ทฤษฎีนี้ไปใช้ได้กับความสัมพันธ์ทางสังคมขนาดเล็กระดับระหว่างบุคคลไปจนกระทั่งระดับสังคม ยึดถือเป็นแนวทางอธิบายทางพฤติกรรมและปรากฏการณ์ทางสังคม โดยมนุษย์แต่ละคนมีความต้องการจำเป็น (Needs) หลากอย่างในการดำรงชีวิต มนุษย์ติดต่อสัมพันธ์กันเพื่อสนองความต้องการจำเป็นของตน ในการแลกเปลี่ยนสิ่งของกัน แต่ละคนต้องการมูลค่าสูงสุดสำหรับสิ่งของของตน ความสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนจะดำรงอยู่ตราบที่คู่สัมพันธ์คิดว่าตนได้กำไรหรือคิดว่าการแลกเปลี่ยนมีความยุติธรรม

2.3 แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาวัต

พบว่า ต้องพัฒนาคุณภาพผลผลิตในแปลงของตนเองอย่างต่อเนื่อง ในด้านการจัดการระบบน้ำ การจัดซื้อ จัดทำปุ๋ยหมัก การจัดอบรมสัมมนาด้านวิชาการส่งเสริมและพัฒนาโดยการจัดฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และจัดทำแปลงต้นแบบหรือแปลงทดลอง เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตในปริมาณที่มากขึ้นและมี

คุณภาพดี ซึ่งสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร นโยบายการส่งเสริมและพัฒนา(2550: 2)ต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาในการเพิ่มศักยภาพของเกษตรกรในการผลิต แปรรูป การเพิ่มมูลค่าในสินค้า กำหนดมาตรฐานและแนวทางในการส่งเสริมการเกษตร การควบคุมสินค้าและผลิตภัณฑ์ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรสู่เกษตรกร เพื่อสร้างรายได้และความมั่นคงในการผลิตและการประกอบอาชีพ การเกษตร และสอดคล้องกับรายงานระบบมาตรฐานการผลิตกลุ่มเกษตรกรทำสวนกล้วยหอมทอง (2545: 5) ได้ระบุไว้ว่า การผลิตกล้วยหอมทองปลอดภัยและมีกระบวนการผลิตที่เป็นระบบ มาตรฐานการผลิตระดับสูง และจะต้องดำเนินการภายใต้เงื่อนไขข้อตกลงทางการค้าอย่างเข้มงวด ซึ่งสมาชิกผู้ผลิตใหม่จะต้องปรับตัวและพัฒนาความรู้ ตลอดจนปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะเรื่องพื้นที่เพาะปลูกและสภาพแวดล้อมจะต้องเป็นพื้นที่ปลอดภัยอย่างแท้จริง ซึ่งบางพื้นที่อาจต้องใช้เวลาในการเตรียมการ และคาดว่าจะการเพิ่มผลผลิต ภายใต้มาตรฐานและคุณภาพระดับสูง จะนำมาซึ่งความกินดีอยู่ดีของสมาชิกอย่างยั่งยืนการเพาะปลูกพืชที่ได้มาตรฐานตามที่ตลาดต้องการนั้น ผลผลิตจะได้รับการตอบรับอย่างต่อเนื่อง และเป็นการเหมาะสมอย่างยิ่งที่การขยายผลด้านการผลิตทั้งพื้นที่และปริมาณผลผลิต เป็นไปด้วยความระมัดระวังและหนักแน่นต่อมาตรฐานด้านคุณภาพของผลผลิต และได้จัดทำแผนโครงการพัฒนากล้วยหอมทองให้เป็นพืชเอกลักษณ์ของอำเภอละแมและจังหวัดชุมพร โดยส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่หันมาให้ความสนใจการปลูกกล้วยมากขึ้น ปลูกแบบสวนหลังบ้าน บ้านละ 50-100 หน่อ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติส่งเสริมรายได้แก่เกษตรกร อบรมพัฒนาเกษตรกรให้ได้รับความรู้ในการทำสวนกล้วยหอมทองเพื่อพัฒนาวิธีการผลิตสู่ระบบมาตรฐานและมีความปลอดภัย ซึ่งเป็นความร่วมมือกันระหว่างอำเภอละแม สำนักงานเกษตรอำเภอละแม สหกรณ์จังหวัดชุมพร กับกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาต์ คาดว่าในปี 2557 จะได้สมาชิกกลุ่มเพิ่มขึ้นประมาณ 15% และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับรายงานกิจการกลุ่มฯ(2550: 3) ได้ระบุไว้ว่า การส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทอง ต้องมีการร่วมคิดวิเคราะห์ ร่วมปฏิบัติ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหา และร่วมบริหารจัดการ สนับสนุนเกษตรกรพัฒนาวิธีผลิตสู่ระบบมาตรฐานและปลอดภัย การจัดการด้านการตลาดที่ดี มีตลาดรองรับที่มั่นคงและได้ราคาที่เป็นธรรม สมาชิกมีจิตสำนึกในสุขภาพและใส่ใจสิ่งแวดล้อม เป็นตัวแทนในการเปิดโอกาสสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศระบบเกษตรกรต่อเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับนายตัน เกสโร เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า คณะกรรมการดำเนินการกลุ่มได้ร่วมประชุมกับสมาชิกกลุ่ม เพื่อจัดทำแผนโครงการส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่หันมาให้ความสนใจการปลูกกล้วยมากขึ้น ปลูกแบบสวนหลังบ้าน บ้านละ 50-100 หน่อ โดยกลุ่มฯ จะร่วมกับอำเภอละแม สำนักงานเกษตรอำเภอละแม สหกรณ์จังหวัดชุมพร ปัจจุบันก็มีเกษตรกรให้ความสนใจในการปลูกกล้วยหอมทองมากขึ้น เนื่องจากสามารถสร้างได้ตลอดปี ในอนาคตกลุ่มฯ มีความตั้งใจที่จะทำให้อายุ

หอมทองเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอละแม และจังหวัดชุมพร ซึ่งสอดคล้องกับนายวิเวก อมตเวทย์ เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สหกรณ์จังหวัดชุมพร สำนักงานเกษตรอำเภอละแม ได้เข้ามาให้คำแนะนำ และให้ความรู้ในการเพาะปลูกกล้วยกับเกษตรกร โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีการปลูกกล้วยโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม (GAP) มีการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์กล้วยให้ได้คุณภาพมากขึ้น อีกทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับความเข้มงวดในการตรวจสอบสารตกค้าง โรคพืช และแมลง ของประเทศผู้นำเข้า ก่อนที่จะทำการส่งออก และสอดคล้องกับนายโกศล โกมินทร์ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า กลุ่มและสมาชิกมีความพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพผลผลิตในแปลงของตนเองอย่างต่อเนื่อง ในด้านการจัดการระบบน้ำ การจัดซื้อ จัดทำปุ๋ยหมัก การจัดอบรมสัมมนาด้านวิชาการ ความพยายามทั้งหมดที่ได้ทำเป็นเหตุให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพดีขึ้นคือ กล้วยหอมทองมีขนาดใหญ่ขึ้น ผิวสวยขึ้น และสอดคล้องกับนายอ้อม ทองยิ้ม เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า สมาชิกจะต้องศึกษาปรับตัวและพัฒนาความรู้ ตลอดจนปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะเรื่องพื้นที่เพาะปลูกและสภาพแวดล้อมจะต้องเป็นพื้นที่ปลอดสารเคมีอย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตรงตามกับความต้องการของตลาด ซึ่งสอดคล้องกับนายสมพงษ์ รื่นอุทัย เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า ได้ส่งเสริมและพัฒนาโดยการจัดฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และจัดทำแปลงต้นแบบหรือแปลงทดลอง เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตในปริมาณที่มากขึ้นและมีคุณภาพดี ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการมีส่วนร่วม ชีววัฒน์ นิจนตร(2549: 4) ได้ระบุไว้ว่า ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผนปรึกษาหารือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปกป้องและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วม วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2530:61) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ชาวบ้านทั้งในรูปของส่วนบุคคลและกลุ่มคนต่างๆ ให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรม โดยจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจมิใช่เข้ามาร่วมเพราะหวังผลตอบแทน ประการสำคัญคือ กระบวนการของการมีส่วนร่วมนั้นจะต้องสอดคล้องกับชีวิต ความจำเป็น ความต้องการ และวัฒนธรรมของชาวบ้านส่วนใหญ่ในชุมชนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีระบบการเกษตร สมศักดิ์ ศรีสันติสุข(2534: 81) กล่าวถึง ทฤษฎีระบบการเกษตรขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทั้งหมด ซึ่งแยกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ(Technical for natural element) และส่วนที่เกี่ยวกับมนุษย์(Human element) สำหรับส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติมีอยู่ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านกายภาพ ได้แก่ น้ำ ดิน แสงแดด อุณหภูมิ ฯลฯ ส่วนปัจจัยด้านชีวภาพ ได้แก่ พืช เชื้อโรค สัตว์ แมลง ฯลฯ สำหรับส่วนที่เกี่ยวกับมนุษย์(Human element) แบ่งแยกได้ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยที่บุคคลไม่สามารถที่จะควบคุมได้ แบ่งได้ 3 กลุ่มใหญ่ คือ โครงสร้างของชุมชน เช่น ความเชื่อ ค่านิยมสถาบันต่างๆ มีอยู่ 2 ส่วน ได้แก่ สถานที่ และความหนาแน่นของประชากร ส่วนปัจจัยภายใน คือ ปัจจัยที่บุคคลสามารถที่จะควบคุมได้ เช่น การตัดสินใจของครัวเรือนในเรื่องที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ดิน แรงงาน และการจัดการในด้านที่เกี่ยวกับการเพาะปลูก การทำปุ๋ยสัตว์ หรือการทำงานที่ไม่ใช่เกษตร ระบบเกษตรนี้ เป็นระบบที่นำรายได้มาสู่ครอบครัวของเกษตรกรในด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริโภค และการออมทรัพย์

2.4 แนวโน้มของการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควาศัด

พบว่า กล้วยเป็นสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะกล้วยหอมทองปลอดสารพิษที่ส่งไปจำหน่ายประเทศญี่ปุ่น ซึ่งตลาดการค้ามีความต้องการสูงและมีแนวโน้มว่าจะยังสูงขึ้นเรื่อยๆ เกษตรกรก็มีความเป็นอยู่ที่ดีโดยการผลิตกล้วยในปริมาณพอเพียงก็มีรายได้เลี้ยงดูครอบครัวได้ ดังนั้นกระทรวงการเกษตรและสหกรณ์ของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการส่งออกกล้วยโดยจัดทำมาตรฐานสินค้ากล้วยขึ้นเพื่อเป็นแนวทางแก่เกษตรกร เพื่อให้กล้วยเป็นที่ยอมรับในระดับสากลและความปลอดภัยของผู้บริโภค มีข้อกำหนดเรื่องขนาด คุณภาพ การบรรจุ จัดเรียง ฉลาก และดำเนินตามกฎหมายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติเกี่ยวกับข้อกำหนดมาตรฐานสารพิษตกค้างและสารปนเปื้อน สอดคล้องกับ ทฤษฎีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดการขยายตัวของสมรรถภาพการผลิตของประเทศซึ่งจะมีผลให้ผลิตภัณฑ์ตามศักยภาพ ขยายตัวอย่างต่อเนื่องยาวนานผลิตภัณฑ์ตามศักยภาพคือระดับผลิตภัณฑ์ที่ประเทศผลิตได้ในเวลาหนึ่งโดยใช้ปัจจัย การผลิตที่ประเทศมีอยู่อย่างเต็มที่เช่น การใช้แรงงาน และปัจจัยทุนอย่างเต็มที่ ทำให้ สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติที่แท้จริง ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่ และสอดคล้องกับ ทฤษฎีการมีส่วนร่วม ชีววัฒน์ นิเจนตร(2549: 4) ได้ระบุไว้ว่า คือทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ปกป้องหรือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปกป้องและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเหมาะสม จึงสอดคล้องกับ ทฤษฎีความทันสมัย ผศ.นาวาอากาศโทดร.สุมิตร สุวรรณ(2542: 66-67) ให้ความไว้ว่า ต้องการเปลี่ยนทุกสังคมโดยมีจุดหมายปลายทาง คือ เศรษฐกิจแบบทุนนิยม การเมืองแบบประชาธิปไตย สังคมเมือง หรืออุตสาหกรรมที่มีการแข่งขัน สังคมมีความเจริญไม่เท่ากัน ซึ่งสังคมไม่ควรยึดติดในขนบธรรมเนียมประเพณีมากนัก ประเทศที่ร่ำรวยต้องช่วยประเทศยากจนทั้งด้านทุน เทคโนโลยี และวิชาการด้วย การทำให้เป็นอุตสาหกรรมเพื่อจะได้หลุดพ้นจากความยากจน จึงสอดคล้องกับทฤษฎีโลกาภิวัตน์ Jaw-Yann(2001: 87) ให้ความหมายว่า กระบวนการอย่างเป็นทางการ พลวัตเพื่อรวมเศรษฐกิจต่าง ๆ เข้าสู่ตลาดโลก โดยที่ตลาดในภูมิภาคได้ถูกรวมเข้าสู่การแบ่งงานกันทำในระดับระหว่างประเทศทั้งในแง่การค้าและการลงทุน

จากการศึกษาพบว่า แนวโน้มของการทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควัวด มีดังนี้ คือ 1)แนวโน้มในการขยายพื้นที่การปลูกกล้วยหอมทอง 2)แนวโน้มในการขยายตัวของการรวมกลุ่มเกษตรกร และการขยายการลงทุน 3)แนวโน้มในการเพิ่มผลผลิตและปริมาณการส่งออก 4)แนวโน้มในการขยายตัวด้านการตลาด 5)แนวโน้มการแข่งขันทางการค้า 6)แนวโน้มด้านราคาผลผลิต โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 แนวโน้มในการขยายพื้นที่การปลูกกล้วยหอมทอง

แนวโน้มในการขยายพื้นที่การปลูกกล้วยหอมทอง พบว่า พื้นที่ปลูกกล้วยหอมทองมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เพราะเป็นพืชที่ใช้ต้นทุนการผลิตต่ำอีกทั้งปลูกแล้วดูแลรักษาง่ายให้ผลผลิตเร็ว และเจริญเติบโตได้ดีในทุกภาคของประเทศไทย ราคาดี มีรายได้ตลอดปี ตลาดมีความคล่องตัวสูง จึงทำให้เกษตรกรมีความสนใจปลูกกล้วยมากขึ้น สำหรับกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควัวด มีสมาชิกกลุ่มเพิ่มขึ้นทุกปี เป็นเหตุให้พื้นที่ปลูกกล้วยหอมทองขยายมากขึ้นไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงการเกษตรและสหกรณ์(2552: 2) จากข่าวสารการเกษตร ได้ระบุไว้ว่า เนื่องจากกล้วยเป็นพืชที่ใช้ต้นทุนการผลิตต่ำอีกทั้งปลูกแล้วดูแลรักษาง่ายให้ผลผลิตเร็ว และเจริญเติบโตได้ดีในทุกภาคของประเทศไทย รวมทั้งตลาดยังมีความคล่องตัวสูงทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดส่งออก กล้วยจึงเป็นไม้ผลที่เกษตรกรควรพิจารณาปลูกเป็นการค้าทั้งในลักษณะพืชหลักหรือแซมพืชอื่น ๆ เป็นการเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรได้อีกทางหนึ่ง และที่โดดเด่นคือพื้นที่ดินที่ใช้ปลูกกล้วยหอมทอง เป็นดินร่วนปนทราย ทำให้กล้วยที่นี่มีการเรียงตัวสวย ผลได้ขนาดตามที่ต้องการ เปลือกบาง เนื้อไม่เหนียว มีกลิ่นหอม รสหวาน ต่างจากกล้วยของประเทศอื่น ทำให้กล้วยหอมทองเป็นที่ต้องการของตลาดมาก ประกอบกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายเร่งรัดขยายพื้นที่ปลูกกล้วยหอมทองในประเทศไทยให้มากขึ้น และสอดคล้องกับ นายสมนึก รติเดชานนท์ เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า คณะกรรมการดำเนินการกลุ่ม ชุดที่ 5/2553 ได้จัดทำแผนขยายพื้นที่เพาะปลูกกล้วยหอมทอง เนื่องจากความต้องการบริโภคของผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น และกล้วยที่ส่งให้กับญี่ปุ่นก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ จึงได้จัดทำแผนโครงการส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่หันมาให้ความสนใจการปลูกกล้วยมากขึ้น ปลูกแบบสวนหลังบ้าน บ้านละ 50-100 หน่อ โดยกลุ่มฯ จะร่วมกับอำเภอละแม สำนักงานเกษตรอำเภอละแม สหกรณ์จังหวัดชุมพร ซึ่งคาดว่าในปี 2557 จะได้สมาชิกกลุ่มเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 15% ปัจจุบันก็มีเกษตรกรให้ความสนใจในการปลูกกล้วยหอมทองมากขึ้น เนื่องจากสามารถสร้างได้ตลอดปี และในอนาคตข้างหน้าการขยายพื้นที่เพาะปลูกกล้วยหอมทองจะมากขึ้นไปอีก เนื่องจากกลุ่มฯ มีความตั้งใจที่จะทำกล้วยหอมทองเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอละแม และจังหวัดชุมพร

2.4.2 แนวโน้มในการขยายตัวของการรวมกลุ่มเกษตรกร และการขยายการลงทุน

ลงทุน

แนวโน้มในการขยายตัวของการรวมกลุ่มเกษตรกร และการขยายการลงทุน พบว่าเนื่องจากที่เกษตรกรให้ความสนใจการปลูกกล้วยหอมทอง เพราะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนตลอดปีราคากล้วยหอมทองก็อยู่ที่กิโลกรัมละ 14 บาท การลงทุนทำแปลงกล้วยหอมทองมีต้นทุนต่ำ ตลาดกล้วยหอมทองก็ยังมีความต้องการผลผลิตสูง ทำให้ในอนาคตการขยายตัวของเกษตรกรที่สนใจปลูกกล้วยเพิ่มสูงขึ้น ขยายการลงทุนในการเพิ่มพื้นที่ปลูกเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด(2554: 11) รายงานกิจการ ได้ระบุไว้ว่า ดำเนินการส่งเสริมให้หน่วยเกษตรกรรวมเข้มแข็ง โดยส่งเสริมให้มีการเพิ่มจำนวนสมาชิก และส่งเสริมให้มีการอบรมทรัพย์สินภายในหน่วยเกษตรกร แนวโน้มของจำนวนสมาชิกในการรวมกลุ่มเกษตรกรมีเพิ่มสูงขึ้น การขยายตัวการลงทุนในการปลูกเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากที่เกษตรกรให้ความสนใจการปลูกกล้วยหอมทอง เพราะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนตลอดปี ราคากล้วยหอมทองก็อยู่ที่กิโลกรัมละ 14 บาท การลงทุนทำแปลงกล้วยหอมทองมีต้นทุนต่ำ ทำให้ในอนาคตการขยายตัวของเกษตรกรที่สนใจปลูกกล้วยเพิ่มสูงขึ้น ขยายการลงทุนในการเพิ่มพื้นที่ปลูกเพิ่มสูงขึ้น และสอดคล้องกับ นายเฉลิมพล สหชาติมานพ เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า จากที่ผ่านการรวมกลุ่มเกษตรกรมีเพิ่มมากขึ้นกลุ่มรับสมาชิกเข้ามามากกว่าสมาชิกที่ลาออกไป ดูจากในปี 2554 มีสมาชิกกลุ่มเข้ามาใหม่ 71 คน มีสมาชิกที่ลาออก 17 คน ส่วนใหญ่ที่เข้ามารวมกลุ่ม เพราะต้นทุนในการปลูกต่ำ รายได้ที่ได้รับเข้ามาสูง และมีรายได้ตลอดทั้งปี ทำให้เกิดความสนใจในการที่แปลงปลูกกล้วยหอมทอง หน่วยงานที่ดูแลควบคุมและเกี่ยวข้องก็ได้ดำเนินการที่จะขยายการลงทุนให้มากขึ้น จึงได้จัดทำแผนเข้ามารองรับการขยายตัว แม้แต่ตลาดกล้วยหอมทองก็ยังมีความต้องการผลผลิตสูง เพื่อส่งให้ตลาดผู้บริโภค ดังนั้นแนวโน้มการขยายตัวการรวมกลุ่มเกษตรกรและขยายการลงทุนจะเพิ่มสูงขึ้น

2.4.3 แนวโน้มในการเพิ่มผลผลิตและปริมาณการส่งออก

แนวโน้มในการเพิ่มผลผลิตและปริมาณการส่งออก พบว่า ประเทศไทยสามารถเพิ่มผลผลิตจากการปลูกกล้วยได้สูงกว่าสมัยก่อนมาก จากที่เคยปลูกเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเปลี่ยนเป็นปลูกเพื่อจำหน่ายในประเทศและส่งออก และด้วยคุณลักษณะของกล้วยหอมทองพันธุ์แท้ ที่มีน้ำหนักมาก ลักษณะของกล้วยแต่ละลูกที่เรียงตัวกันอยู่ในหวีอย่างสวยงาม สีสวย รสชาติดี มีกลิ่นหอม น่ารับประทาน อีกทั้งผลผลิตของไทยมีความปลอดภัย ไร้สารเคมีและสารพิษตกค้างปนเปื้อน ตลาดญี่ปุ่นมีความต้องการสูง และเกษตรกรให้ความสนใจการปลูกกล้วยมากขึ้น เนื่องจากการลงทุนต่ำ ได้ผลผลิตตลอดปี ทำให้การเพิ่มผลผลิตและปริมาณการส่งออกของกล้วยหอมทองสูงขึ้นไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์(2553: 1) จากข่าวสารการเกษตร ได้ระบุไว้ว่า

กล้วยหอมทอง เป็นพืชเศรษฐกิจอยู่ในอันดับที่ 12 ที่มีศักยภาพในการส่งออก โดยเฉพาะตลาดญี่ปุ่นมีความต้องการสูง ด้วยคุณลักษณะของกล้วยหอมทองพันธุ์แท้ ที่มีน้ำหนักมาก และลักษณะของกล้วยแต่ละลูกที่เรียงตัวกันอยู่ในหวีอย่างสวยงาม สีสวย รสชาติดี มีกลิ่นหอม นำรับประทาน อีกทั้งผลผลิตของไทยมีความปลอดภัย ไร้สารเคมีและสารพิษตกค้างปนเปื้อน ทำให้กล้วยหอมทองของไทยได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคในตลาด ญี่ปุ่น ซึ่งนับวันแนวโน้มความต้องการของตลาดยิ่งเพิ่มสูงขึ้น และสอดคล้องกับนายนิคม แยมศรี เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า ในอดีตการปลูกกล้วยเพื่อไว้บริโภคภายในครัวเรือน แต่ปัจจุบันเปลี่ยนมาปลูกเพื่อขาย เห็นได้จากที่ตลาดกล้วยหอมทองมีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องเพิ่มผลผลิตและปริมาณการส่งออกมากขึ้น โดยมีนโยบายปรับปรุงศักยภาพการผลิตให้ดีขึ้น เนื่องจากญี่ปุ่นจะมีการส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาควบคุมคุณภาพการผลิตอย่างเคร่งครัด จึงได้จัดระบบการตรวจสอบแบบย้อนกลับ ซึ่งกลุ่มฯ เองได้ประชาสัมพันธ์ให้แก่เกษตรกรผู้มีความสนใจเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เพราะนอกจากการขยายพื้นที่แล้ว ยังสามารถช่วยให้ผลผลิตและปริมาณการส่งออกของกลุ่มฯ เพิ่มขึ้นด้วย จึงสอดคล้องกับแนวคิดกล้วยหอมทอง ที่ว่ากล้วยหอมทองเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่มีศักยภาพในการส่งออก โดยเฉพาะตลาดญี่ปุ่นมีความต้องการสูงมากกว่า 13 ปี กล้วยหอมทองที่ปลูกในประเทศไทย จะมีลำต้นสูง 2.5 – 3.5 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางมากกว่า 20 เซนติเมตร กาบลำต้นด้านนอกมีประดำ ด้านในสีเขียวอ่อน และมีเส้นลายสีชมพู ก้านใบมีร่องค่อนข้างกว้าง และมีปีก เส้นกลางใบสีเขียว ส่วนของดอก ก้านเครือมีขน ปลีรูปไข่ ค่อนข้างยาว ปลายแหลม ด้านบนสีแดงอมม่วง ด้านในสีแดงซีด กล้วยเครือหนึ่งมี 4 – 6 หวี หวีหนึ่งมี 12 – 16 ผล ผลกว้าง 3 – 4 เซนติเมตร และยาว 21 – 25 เซนติเมตร ปลายผลมีจุดเห็นชัดเปลือกบาง เมื่อสุกเปลี่ยนเป็นสีเหลืองทอง แต่ที่ปลายจะมีสีเขียว แล้วเปลี่ยนสีภายหลัง เนื้อสีเหลืองเข้ม กลิ่นหอม รสหวาน และสอดคล้องกับ เติลนิวส์(2554: 10) จากทิศทางเกษตร ได้ระบุไว้ว่า ประเทศไทยมีการส่งออกกล้วยกับคู่ค้าอย่างประเทศญี่ปุ่นมากกว่าสิบปี ซึ่งคนญี่ปุ่นเองนิยมบริโภคกล้วยหอมจากประเทศไทยมากกว่ากล้วยจากประเทศอื่น ๆ เช่น ฟิลิปปินส์ เอกวาดอร์และโคลอมเบีย ที่มีการส่งออกกล้วยไปญี่ปุ่นเหมือนกัน เนื่องจากกล้วยหอมของไทยมีรสชาติหอมหวาน เปลือกบาง เนื้อไม่เหนียว จึงทำให้สามารถขายได้ในราคาที่สูงกว่ากล้วยจากประเทศคู่แข่ง แต่ไทยก็สามารถส่งออกได้เพียง 0.2เปอร์เซ็นต์ เท่านั้น ทำให้ความต้องการนำเข้ากล้วยหอมไทยเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ขณะที่ญี่ปุ่นต้องนำเข้ามากถึงปีละ 1 ล้านตัน จากความต้องการของตลาดที่มีมากขึ้นทำให้ ในอนาคตประเทศไทยต้องมีการเพิ่มฐานการผลิต โดยเพิ่มพื้นที่การปลูกกล้วยให้มากขึ้น จึงสอดคล้องกับ ทฤษฎีความทันสมัย ผศ.นาวาอากาศโทดร.สุมิตร สุวรรณ(2542: 66-67) ให้ความเห็นว่า ต้องการเปลี่ยนทุกสังคมโดยมีจุดหมายปลายทาง คือ เศรษฐกิจแบบทุนนิยม การเมืองแบบประชาธิปไตย สังคมเมือง หรืออุตสาหกรรมที่มีการแข่งขัน สังคมมีความเจริญไม่เท่ากัน ซึ่งสังคมไม่ควรยึดติดในขนบธรรมเนียม

ประเพณีมากนัก ประเทศที่ร่ำรวยต้องช่วยประเทศยากจนทั้งด้านทุน เทคโนโลยี และวิชาการด้วย การทำให้เป็นอุตสาหกรรมเพื่อจะได้หลุดพ้นจากความยากจน จึงสอดคล้องกับทฤษฎีโลกาภิวัตน์ Jaw-Yann(2001: 87) ให้ความหมายว่า กระบวนการอย่างเป็นพลวัตเพื่อรวมเศรษฐกิจต่าง ๆ เข้าสู่ตลาดโลก โดยที่ตลาดในภูมิภาคได้ถูกรวมเข้าสู่การแบ่งงานกันทำในระดับระหว่างประเทศทั้งในแง่การค้าและการลงทุน จึงสอดคล้องกับทฤษฎีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดการขยายตัวของสมรรถภาพการผลิตของประเทศซึ่งจะมีผลให้ผลิตภัณฑ์ตามศักยภาพขยายตัวอย่างต่อเนื่องยาวนานผลิตภัณฑ์ตามศักยภาพคือระดับผลิตภัณฑ์ที่ประเทศผลิตได้ในเวลาหนึ่งโดยใช้ปัจจัย การผลิตที่ประเทศมีอยู่อย่างเต็มที่เช่น การใช้แรงงาน และปัจจัยทุนอย่างเต็มที่ ทำให้ สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติที่แท้จริง ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่

2.4.4 แนวโน้มในการขยายตัวด้านการตลาด

แนวโน้มในการขยายตัวด้านการตลาด พบว่า เนื่องจากชื่อเสียงที่ดีเกี่ยวกับผลผลิตของไทยซึ่งมีความปลอดภัย ไร้สารเคมีและสารพิษตกค้างปนเปื้อน ทำให้กล้วยหอมทองของไทยได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคในตลาดญี่ปุ่น กลุ่มฯ เองมีการขยายตัวด้านการตลาดอยู่แล้ว โดยต้องเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดที่รองรับสินค้า ได้แก่ สหกรณ์โยโดงาวา สหกรณ์ผู้บริโภคชิโกกุ และสหกรณ์ผู้บริโภคจังหวัดโตโตริ ประเทศญี่ปุ่น ตามที่ได้บรรจุชงนาม มาตรฐานการผลิตและการบรรจุกล้วยหอมทองปลอดสารเคมีไปแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์(2552: 2) ชำนาญการเกษตร นายชาติชาย พุคยาภรณ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยระหว่างการประชุมข้าว เรื่อง ผลการเจรจาขยายตลาดพืชผลการเกษตรไทยและความร่วมมือการสหกรณ์ระหว่างไทย-ญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 14-18 พฤษภาคม ที่ผ่านมา ทำให้ทั้งสองฝ่ายมีการกระชับความร่วมมือด้านการเกษตรต่างๆ มากยิ่งขึ้น เนื่องจากชื่อเสียงที่ดีเกี่ยวกับผลผลิตของไทยซึ่งมีความปลอดภัย ไร้สารเคมีและสารพิษตกค้างปนเปื้อน ทำให้กล้วยหอมทองของไทยได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคในตลาดญี่ปุ่น ส่วนตลาดภายในประเทศส่วนใหญ่เป็นกล้วยสดเพื่อการบริโภคผลสุก ตลาดนอกเป็นตลาดท้องถิ่น ตลาดประจำจังหวัด ตลาดกลาง ได้แก่ ตลาดสี่มุมเมือง ตลาดไท ปากคลองตลาด ฯลฯ และสอดคล้องกับ นายสมพงษ์ รื่นฤทัย เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า กลุ่มฯ มีตลาดที่รองรับสินค้าอยู่แล้ว 3 องค์การ ได้แก่ สหกรณ์โยโดงาวา สหกรณ์ผู้บริโภคชิโกกุ และสหกรณ์ผู้บริโภคจังหวัดโตโตริ ประเทศญี่ปุ่น ตามที่ได้บรรจุชงนาม มาตรฐานการผลิตและการบรรจุกล้วยหอมทองปลอดสารเคมีไปแล้ว แต่ผลผลิตที่ได้ก็ยังไม่เป็นที่เพียงพอต่อตลาดที่มีความต้องการสูงเพิ่มขึ้นทุกปี จึงทำให้จำเป็นต้องมีการขยายพื้นที่ปลูกเพื่อรองรับการขยายตัวด้านการตลาดในอนาคต ซึ่งจะมีตลาดในประเทศ และตลาดต่างประเทศ โดยแยกตามเกรดของสินค้าที่ระบุไว้ในสัญญา จึงสอดคล้องกับทฤษฎีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ

หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดการขยายตัวของสมรรถภาพการผลิตของประเทศซึ่งจะมีผลให้ผลิตภัณฑ์ตามศักยภาพ ขยายตัวอย่างต่อเนื่องยาวนานผลิตภัณฑ์ตามศักยภาพคือระดับผลิตภัณฑ์ที่ประเทศผลิตได้ในเวลาหนึ่งโดยใช้ปัจจัย การผลิตที่ประเทศมีอยู่อย่างเต็มที่เช่น การใช้แรงงาน และปัจจัยทุนอย่างเต็มที่ ทำให้ สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติที่แท้จริง ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่ จึงสอดคล้องกับ ทฤษฎีความทันสมัย ผศ.นาวาอากาศโทดร.สุมิตร สุวรรณ(2542: 66-67) ให้ความไว้ว่า ต้องการเปลี่ยนทุกสังคมโดยมีจุดหมายปลายทาง คือ เศรษฐกิจแบบทุนนิยม การเมืองแบบประชาธิปไตย สังคมเมือง หรืออุตสาหกรรมที่มีการแข่งขัน สังคมมีความเจริญไม่เท่ากัน ซึ่งสังคมไม่ควรยึดติดในขนบธรรมเนียมประเพณีมากนัก ประเทศที่ร่ำรวยต้องช่วยประเทศยากจนทั้งด้านทุน เทคโนโลยี และวิชาการด้วย การทำให้เป็นอุตสาหกรรมเพื่อจะได้หลุดพ้นจากความยากจน จึงสอดคล้องกับทฤษฎีโลกาภิวัตน์ Jaw-Yann(2001: 87) ให้ความหมายว่า กระบวนการอย่างเป็นทางการ พลวัตเพื่อรวมเศรษฐกิจต่าง ๆ เข้าสู่ตลาดโลก โดยที่ตลาดในภูมิภาคได้ถูกรวมเข้าสู่การแบ่งงานกันทำในระดับระหว่างประเทศทั้งในแง่การค้าและการลงทุน

2.4.5 แนวโน้มการแข่งขันทางการค้า

แนวโน้มการแข่งขันทางการค้า พบว่า ตลาดส่งออกหลักของไทย ได้แก่ ญี่ปุ่นและจีน สำหรับญี่ปุ่นหลังจากที่มีข้อตกลงความร่วมมือหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ส่งผลให้ญี่ปุ่นลดภาษีนำเข้ากล้วยหอมทองจากไทยเหลือร้อยละ 0 ทันที ซึ่งตามข้อตกลงฯ ญี่ปุ่นจะจัดสรรโควตาการส่งออกไว้ปีละ 6,000 ตัน และเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 10 ต่อปี แต่ไทยมีการส่งออกจริงเพียงปีละ 3,000 ตัน คู่แข่งที่สำคัญของไทย ได้แก่ เอกวาดอร์ เบลีเซียม คอสตาริกา และฟิลิปปินส์ เป็นประเทศส่งออกกล้วยหอมของโลก ซึ่งไทยจะต้องพัฒนาคุณภาพ และสร้างความแตกต่างให้กับกล้วย และผลิตภัณฑ์กล้วย รวมทั้งการจัดการที่ได้มาตรฐานการส่งออก สำหรับกลุ่มฯ ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพและสร้างความแตกต่างของสินค้าให้ตลาดเห็น ซึ่งกล้วยหอมทองของที่นี่มีความแตกต่างจากที่อื่นในด้านรสชาติ ทำให้เป็นที่นิยมในการบริโภคมาก และมีตลาดรองรับอยู่แล้ว คาดว่าสามารถแข่งขันทางการค้าสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานมหกรรมกล้วยแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 11-16 ส.ค. 52 ที่ผ่านมา โดยในงานมีการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ และระดมความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาดกล้วย ทำให้เห็นว่า กล้วยเป็นไม้ผลที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ทั้งการบริโภคภายในประเทศ และส่งออกสร้างรายได้ในแต่ละปีไม่ต่ำกว่า 300 ล้านบาท ไทยยังมีโอกาสขยายมูลค่าการส่งออกกล้วยได้อีกมาก รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์กล้วยรูปแบบอื่น ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น ดังนั้น หากทุกหน่วยงานทั้งทางภาครัฐ และเอกชนให้ความร่วมมือในการส่งเสริม และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการค้า ก็จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์จากกล้วยของไทยนั้น สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก และทำให้เป็นที่รู้จัก และได้รับ

ความนิยมจากชาวต่างชาติมากขึ้น ตลาดส่งออกหลักของไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น และจีน สำหรับตลาดญี่ปุ่น หลังจากที่มีข้อตกลงความร่วมมือหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ส่งผลให้ญี่ปุ่นลดภาษีนำเข้ากล้วยหอมทองจากไทยเหลือร้อยละ 0 ทันที ซึ่งตามข้อตกลงฯ ญี่ปุ่นจะจัดสรรโควตาการส่งออกไว้ปีละ 6,000 ตัน และเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 10 ต่อปี โดยทำการตกลงผ่านกลไกสหกรณ์ระหว่างสองประเทศ แต่ไทยมีการส่งออกจริงเพียงปีละ 3,000 ตัน ซึ่งไม่เต็มตามโควตาที่ได้รับ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทางกระทรวงเกษตรฯ จึงสนับสนุนให้ภาคเอกชนส่งออกกล้วยหอมทองในตลาดญี่ปุ่นมากขึ้น ซึ่งมีผู้ให้ความสนใจแล้วประมาณ 7 บริษัท จึงคาดว่า ในปี 2552 นี้การส่งออกกล้วยหอมทองไปยังญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้นเป็นปีละ 4,000 ตัน คู่แข่งที่สำคัญของไทย ได้แก่ เอกวาดอร์ เบลีเซียม คอสตาริกา และฟิลิปปินส์ ซึ่งประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นประเทศส่งออกรายใหญ่ของโลก ซึ่งไทยจะต้องพัฒนาคุณภาพ และสร้างความแตกต่างให้กับกล้วย และผลิตภัณฑ์กล้วย รวมทั้งการจัดการที่ได้มาตรฐานการส่งออก คาดว่าจะทำให้ไทยสามารถแข่งขันทางการค้าในตลาดโลกได้ และสอดคล้องกับนายวิเวก อมตเวทย์ เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า การแข่งขันทางการค้าของไทยยังไม่สูงมาก เพราะหลังจากที่มีข้อตกลงความร่วมมือหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ส่งผลให้ญี่ปุ่นลดภาษีนำเข้ากล้วยหอมทองจากไทยเหลือร้อยละ 0 ทันที ซึ่งตามข้อตกลงฯ ญี่ปุ่นจะจัดสรรโควตาการส่งออกไว้ปีละ 6,000 ตัน และเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 10 ต่อปี ซึ่งขณะนี้ไทยยังส่งสินค้าให้ยังไม่ได้ตามข้อตกลง แต่ก็ได้มีนโยบายส่งเสริมการปลูกกล้วยเพื่อเพิ่มผลผลิตในการส่งออก สำหรับกลุ่มฯ ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ และสร้างความแตกต่างของสินค้าให้ตลาดเห็น ซึ่งกล้วยหอมทองของที่นี่มีความแตกต่างจากที่อื่นในด้านรสชาติ ทำให้เป็นที่นิยมในการบริโภคมาก และมีตลาดรองรับอยู่แล้ว แต่ในอนาคตคาดว่าจะมีการแข่งขันทางการค้าสูงขึ้น และสอดคล้องกับ ทฤษฎีทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับการค้าเสรี วันรักษ์ มิ่งมณี นาคิน (2545: 211) ได้ชี้ให้เห็นถึง หลักการสำคัญของการค้าเสรีดังนี้เมื่อการค้าระหว่างประเทศมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเติบโต และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศ แนวทางการกำหนดนโยบายด้านการค้าระหว่างประเทศจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อความร่วมมือในทางการค้าระหว่างประเทศ นโยบายการค้าเสรี (free trade policy) เป็นนโยบายที่ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างมากมาช้านาน หลักการของนโยบายนี้ คือ หากประเทศต่าง ๆ ต้องการให้การค้าระหว่างประเทศดำเนินไปอย่างเสรี รัฐบาลประเทศที่ทำการค้าระหว่างประเทศจะต้องไม่สร้างอุปสรรคในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการระหว่างประเทศ โดยจะไม่มีการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าในลักษณะต่าง ๆ การดำเนินนโยบายเช่นนี้ทำให้ประเทศต่าง ๆ จะผลิตเฉพาะสินค้าที่ตนเองมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบแล้ว จะนำสินค้าที่ผลิตไปแลกเปลี่ยนกับสินค้าที่ไม่ได้ผลิต ทำให้การจัดสรรทรัพยากรของโลกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบจึงมีบทบาทสำคัญเมื่อการค้าระหว่างประเทศได้เปลี่ยนรูปแบบไปภายใต้ทุนนิยมเสรีจึงจำเป็นต้องมีมาตรการต่าง ๆ มากำกับ เพื่อไม่ให้ประเทศซึ่งมีอำนาจ

หรือทุนเหนือกว่าเอาเปรียบทางการค้าและการลงทุนต่อประเทศที่ด้อยกว่า หรือเพื่อป้องกันไม่ให้ประเทศมหาอำนาจฉกฉวยประโยชน์จากทรัพยากรของประเทศที่มีขนาดเล็กและไม่มีอำนาจในการต่อรอง โดยเป็นการส่งเสริมให้ประเทศที่ด้อยกว่าสามารถมีโอกาสในการแข่งขันได้ในตลาดอย่างเป็นธรรม จึงสอดคล้องกับ ทฤษฎีความทันสมัย ผศ.นาวาอากาศโทดร.สุมิตร สุวรรณ(2542: 66-67) ให้ความไว้ว่า ต้องการเปลี่ยนทุกสังคมโดยมีจุดหมายปลายทาง คือ เศรษฐกิจแบบทุนนิยม การเมืองแบบประชาธิปไตย สังคมเมือง หรืออุตสาหกรรมที่มีการแข่งขัน สังคมมีความเจริญไม่เท่ากัน ซึ่งสังคมไม่ควรยึดติดในขนบธรรมเนียมประเพณีมากนัก ประเทศที่ร่ำรวยต้องช่วยเหลือประเทศยากจนทั้งด้านทุน เทคโนโลยี และวิชาการด้วย การทำให้เป็นอุตสาหกรรมเพื่อจะได้หลุดพ้นจากความยากจน และสอดคล้องกับทฤษฎีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดการขยายตัวของสมรรถภาพการผลิตของประเทศซึ่งจะมีผลให้ผลิตภัณฑ์ตามศักยภาพ ขยายตัวอย่างต่อเนื่องยาวนานผลิตภัณฑ์ตามศักยภาพคือระดับผลิตภัณฑ์ที่ประเทศผลิตได้ในช่วงเวลาหนึ่งโดยใช้ปัจจัย การผลิตที่ประเทศมีอยู่อย่างเต็มที่เช่น การใช้แรงงาน และปัจจัยทุนอย่างเต็มที่ ทำให้ สอดคล้องกับ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติที่แท้จริง ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่ จึงสอดคล้องกับทฤษฎีโลกาภิวัตน์ Jaw-Yann(2001: 87) ให้ความหมายว่า กระบวนการอย่างเป็นพลวัตเพื่อรวมเศรษฐกิจต่าง ๆ เข้าสู่ตลาดโลก โดยที่ตลาดในภูมิภาคได้ถูกรวมเข้าสู่การแบ่งงานกันทำในระดับระหว่างประเทศทั้งในแง่การค้าและการลงทุน

2.4.6 แนวโน้มด้านราคาผลผลิต

แนวโน้มด้านราคาผลผลิต พบว่า เนื่องจากในอดีตกล้วยหอมทองปลูกเพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน แต่ปัจจุบันกล้วยหอมทองกลายมาเป็นสินค้าส่งออกยังตลาดต่างประเทศเป็นที่นิยมในหมู่นักบริโภคเป็นอย่างมาก เห็นได้จากอดีตถึงปัจจุบันราคาผลผลิตสูงขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากชื่อเสียงที่ดีเกี่ยวกับผลผลิตของไทยซึ่งมีความปลอดภัย ไร้สารเคมีและสารพิษตกค้างปนเปื้อน ทำให้กล้วยหอมทองของไทยได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคในตลาดญี่ปุ่น จึงมีแนวโน้มว่าราคาผลผลิตจะเพิ่มขึ้นไปอีก หากได้มีการพัฒนาศักยภาพในการส่งออกให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวารสารรักษะเกษตร(2556: 62) ได้ระบุไว้ว่า ตลอดหลายปีที่ผ่านมากล้วยหอมทองของประเทศไทยมีอนาคตที่สดใสมาก ทิศทางการผลิตและการใช้ประโยชน์จากกล้วยจึงมีแนวโน้มในด้านการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ ทำให้ราคาผลผลิตค่อยๆ สูงขึ้นด้วย เพราะในอดีตเป็นเพียงการปลูกไว้บริโภคในครัวเรือนและใช้แลกเปลี่ยนแทนเงิน แต่ขณะนี้กล้วยได้กลายมาเป็นพืชทางเศรษฐกิจอีกหนึ่งชนิดที่สามารถผลักดันให้ส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศได้ดีมาก ทำให้ราคาผลผลิตจากอดีตถึงปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น โดยในอดีตอยู่ที่ราคา 7 บาทต่อกิโลกรัม ปัจจุบันนี้อยู่ที่ราคา 14.50 บาทต่อกิโลกรัม และสอดคล้องกับ นายโกศล โกมินทร์ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2556 ได้กล่าวไว้ว่า ในอดีต

ราคาผลผลิตกล้วยหอมทองของไทยอยู่ที่ประมาณ 7-10 บาท จะเห็นได้ว่าปัจจุบันราคาผลผลิตได้เพิ่มขึ้นเป็น 14.50 บาทต่อกิโลกรัม สำหรับกล้วยเกรด A และราคา 10 บาทต่อกิโลกรัม สำหรับกล้วยเกรด B ส่วนกล้วยที่ผลเล็ก สุกเกินไปราคาอยู่ที่ 4 บาทต่อกิโลกรัม เห็นได้ว่าจากอดีตถึงปัจจุบันราคาผลผลิตสูงขึ้นเรื่อยๆ เพราะตลาดยังมีความต้องการผลิตผลกล้วยอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มว่าราคาผลผลิตจะเพิ่มขึ้นไปอีก หากได้มีการพัฒนาศักยภาพในการส่งออกให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีศักยภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย สัญญา สัญญาวิวัฒน์(2550: 17) ได้ระบุไว้ว่า

ทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เกิดการพัฒนา หมายความว่า ปัจจัยเหตุคือ ทรัพยากรธรรมชาติก่อให้เกิดปัจจัยผล คือการพัฒนา เพราะเมื่อมีทรัพยากรแล้วนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น ผลที่ได้ก็สามารถจะนำไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้นได้ จึงสอดคล้องกับ ทฤษฎีความทันสมัย ผศ.นาวาอากาศโท ดร.สุมิตร สุวรรณ(2542: 66-67) ให้ความไว้วางใจว่า ต้องการเปลี่ยนทุกสังคมโดยมีจุดหมายปลายทาง คือ เศรษฐกิจแบบทุนนิยม การเมืองแบบประชาธิปไตย สังคมเมือง หรืออุตสาหกรรมที่มีการแข่งขัน สังคมมีความเจริญไม่เท่ากัน ซึ่งสังคมไม่ควรยึดติดในขนบธรรมเนียมประเพณีมากนัก ประเทศที่ร่ำรวยต้องช่วยประเทศยากจนทั้งด้านทุน เทคโนโลยี และวิชาการด้วย การทำให้เป็นอุตสาหกรรมเพื่อจะได้หลุดพ้นจากความยากจน จึงสอดคล้องกับทฤษฎีโลกาภิวัตน์ Jaw-Yann(2001: 87) ให้ความหมายว่า กระบวนการอย่างเป็นพลวัตเพื่อรวมเศรษฐกิจต่าง ๆ เข้าสู่ตลาดโลก โดยที่ตลาดในภูมิภาคได้ถูกรวมเข้าสู่การแบ่งงานกันทำในระดับระหว่างประเทศทั้งในแง่การค้าและการลงทุน จึงสอดคล้องกับทฤษฎีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดการขยายตัวของสมรรถภาพการผลิตของประเทศซึ่งจะมีผลให้ผลิตภัณฑ์ตามศักยภาพ ขยายตัวอย่างต่อเนื่องยาวนานผลิตภัณฑ์ตามศักยภาพคือระดับผลิตภัณฑ์ที่ประเทศผลิตได้ในช่วงเวลาหนึ่งโดยใช้ปัจจัย การผลิตที่ประเทศมีอยู่อย่างเต็มที่เช่น การใช้แรงงาน และปัจจัยทุนอย่างเต็มที่ ทำให้ สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติที่แท้จริง ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่

3. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทอง: กรณีศึกษา กลุ่มเกษตรกร ทำสวนทุ่งควัววัด อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ทำให้ผู้วิจัยได้เข้าใจถึง ประวัติความเป็นมาของกล้วยหอมทอง และประวัติความเป็นมาของกลุ่มเกษตรกรทุ่งควัววัด ภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทอง แนวโน้มของการทำสวนกล้วยหอมทองในอนาคต ทำให้ผู้วิจัยได้รับประโยชน์ จากการศึกษาครั้งนี้ และสามารถนำไปใช้ศึกษาเป็นแบบอย่างต่อไป

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 จัดสร้างศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับกล้วยหอมทอง โดยความร่วมมือระหว่าง อำเภอละแม องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควัววัด และกลุ่มเครือข่าย เพื่อนำมาใช้ในการศึกษา พัฒนาการปรับปรุงการเพาะปลูกเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีมาตรฐานในการส่งออก

3.1.2 จัดทำแปลงทดลองสาธิตการปลูกกล้วยหอมทอง โดยความร่วมมือระหว่าง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควัววัด โรงเรียนในชุมชน และกลุ่มเครือข่าย เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่ เกษตรกรในชุมชนหันมาสนใจและเห็นประโยชน์ในการปลูกกล้วยหอมทองมากขึ้น

3.1.3 การบรรจุภัณฑ์กล้วยหอมทอง ควรทดลองนำวัสดุจากธรรมชาติ ได้แก่ ใบตอง กาบหมาก มาใช้วางรองกันผลผลิตเสียหายแทนการใช้แผ่นพลาสติก เพื่อช่วยลดต้นทุนและ สร้างความปลอดภัยต่อผลผลิต

3.1.4 การทำสวนกล้วยหอมทองของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควัววัด สามารถที่จะสร้างโอกาสใหม่ให้กับผู้ที่สนใจในอาชีพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการท่องเที่ยวเพื่อชีวิต

3.2 ข้อเสนอแนะงานวิจัยที่ควรทำในอนาคต

การศึกษาเรื่อง ภูมิปัญญาในการทำสวนกล้วยหอมทอง: กรณีศึกษา กลุ่ม เกษตรกรทำสวนทุ่งควัววัด อำเภอละแม จังหวัดชุมพร สามารถใช้เป็นพื้นฐานในการวิจัยที่เป็น ประโยชน์สำหรับการวิจัยในอนาคต และเป็นการต่อยอดภูมิปัญญาการทำสวนกล้วยหอมทองให้เป็น ภูมิปัญญาที่เป็นที่ยอมรับ และรู้จักกันในระดับสากลมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญามากขึ้นดังนี้

3.2.1 การศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์กล้วยหอมทอง

3.2.2 ศึกษาเกี่ยวกับผลผลิตกล้วยหอมทองที่มีต่อระบบเศรษฐกิจชุมชน

3.2.3 การศึกษาผลจากการทำอาชีพเสริมจากการทำสวนกล้วยหอมทองกับการ เพิ่มรายได้ของเกษตรกร

3.2.4 การศึกษาเกี่ยวกับการใช้วัสดุในการบรรจุภัณฑ์จากธรรมชาติเพื่อการ
ส่งออกผลิตภัณฑ์

